

januari 2024 שבת תשפ"ד editie 81/3

ALEH עולה

UITGAVE VAN IRGOEN OLEI HOLLAND • בטאון ארגון עולי הולנד

IOH NOODFONDS 7/10

Na succesvolle inzameling heeft het Noodfonds van de IOH al meer dan 17 gezinnen met een bescheiden bijdrage kunnen bijstaan. **Maar het geld van onze eerste en tweede inzameling gaat snel op, terwijl de aanvragen blijven binnenkomen.** Mensen die in tijdelijke opvang wonen, al hun spullen kwijt zijn en ook geen werk meer hebben, staan ook na enkele maanden steeds weer voor nieuwe problemen. Daarom zien wij ons genoodzaakt ons langs deze weg nog eens tot u te wenden.

**Help ons om het Noodfonds open te houden
ELKE sjekel die u geeft gaat naar de slachtoffers**

Hoe u kunt bijdragen:

Per bankoverschrijving naar de IOH onder vermelding van: 'IOH NOODFONDS'. Rek. nr. 237069, Bank Mizrahi Tefahot (20), Filiaal 494, HaHashmonaim, Tel Aviv.

OF: Per creditcard, telefonisch: IOH kantoor 03-5625611.

OF: Vanuit het buitenland: Iban: IL66 0204 9400 0000 0237 069, Swift Code: MIZBILIT.

OF: Vanuit Nederland via de stichting Shivat Zion: Iban: NL61 ABNA 0113286732.

Wij vertrouwen op uw bijdragen en wensen ons allemaal alleen maar בשורות טובות.

Het Hoofdbestuur van de IOH

יאנוארי 2024 שבט תשפ"ד
Jaargang 81 nummer 3 (digitaal)

Oplage: De Aleh wordt digitaal of afgedrukt gelezen in meer dan 1000 huishoudens van leden en belangstellenden en staat tevens op onze website.

Aleh is een uitgave van Irgoen Olei Holland.
Copyright © Irgoen Olei Holland.

REDACTIE

Bart Berman, Chaya Brasz, Rob Coopman, Ya'akov Almor

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Baruch Bar Tel, Chris Bonfeel, Nathan Bram, Chawa Dinner-Loopuit, Dini Goldschmidt, Eldad Kisch, Riek Levie, Marion Levkovits-Bamberger, Suzie Lowenheim, Max Nathans, Hilde Pach, Harry Polak, Mirjam Reijnen, Arie Sznai, Ita Vos, Ruth de Jong.

VORMGEVING

Efrat Sraya

DRUKWERK

Hauser Printing

ADVERTENTIE-ADMINISTRATIE

Kantoor IOH

tel: 03-5625611 fax: 03-5625575

ioholland.office@gmail.com; www.ioh.co.il

REDACTIEADRES Aleh

e-mail: Alehigh@gmail.com

fax: 03-5625575

IOH - t.a.v. redactie Aleh

POB 872, 5510801 Kiryat Ono

Bijdragen als e-mail attachment.

Ingezonden stukken in Word formaat (*.doc file).

Foto's als JPG bestand, min. 500 KB.

LIDMAATSCHAP

Het lidmaatschap van de IOH kost in 2023 NIS 275,-.

Tot 1 april betaalde u NIS 250,-.

ABONNEMENTEN

In Nederland € 45,- per jaar.

Buiten het eurogebied \$ 70,- per jaar.

De redactie van Aleh en het hoofdbestuur van Irgoen Olei Holland zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Anonieme bijdragen en brieven worden niet geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de naam op verzoek geheim gehouden. Plaatsing van een ingezonden brief betekent niet dat de redactie zich met de inhoud verenigt. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden stukken in te korten, te redigeren of niet te publiceren.

CONTRIBUTIES VAN LEDEN EN DONATIES VAN IEDEREEN ZIJN WELKOM. ONZE BANKGEGEVENS STAAN HIERNAAST

OP DE VOORPAGINA: Foto, genomen door Ya'akov Almor, van de rode kalaniot, die ook nu weer bloeien in de Westelijke Negev.

4	Van de voorzitter
5	Van de redactietafel
6	Uit kantoor geklapt
	Verschijningsdata van ALEH
7	Personalia
8	Afscheid van Chawa Dinner
10	Mirjam de Leeuw-Gerzon ▶ haar eerste jaren in Brits mandaatgebied
14	Hoe Israel mijn thuis werd ▶ Ya'akov Almor
18	Van de afdelingen ▶ Jeruzalem ▶ Netanya/Sharon
22	Uit de ouderhuizen ▶ Beth Juliana ▶ Beth Joles
26	Jad Davids
27	Boekbespreking ▶ Chai, 18x overleven ▶ Bart Berman
28	UIT DE GEMEENSCHAP
28	De dapperste kinderen van de wereld ▶ Mirjam Reijnen
32	Ontdekking ▶ Riek Levie
33	Aangenaam ▶ Baruch Bar Tel
34	Overzicht gevallen soldaten
36	Ofit Engel kreeg met spoed Nederlands paspoort
37	Hoofdofficier artillerie ▶ Max Nathans
38	Columns ▶ Ruth de Jong ▶ Eldad Kisch
41	Taal ▶ Sofeer kreeg een nieuw thuis ▶ m.m.v. Hilde Pach
43	Nederlanderschap ▶ Interessante uitspraak Hoge Raad ▶ Nathan Bram
45	Joods Nederland ▶ Harry Polak
50	Wie is wie? ▶ Foto-identificatie Parlementair bezoek, 1956

Bankgegevens Irgoen Olei Holland | Bank Mizrahi
Tefahot | Filiaal 494 - HaHashmonaim, Tel Aviv Rekening
237069 | Swiftcode: MIZBILIT | Ibannummer:
IL66 0204 9400 0000 0237 069

OP WEG NAAR LICHT IN DONKERE TIJDEN

Het is niet voor te stellen: Eind augustus wenste ik u allen in de vorige Aleh "een vreedzaam en gezond jaar, een jaar van succes en steun van onze leden, en liefde voor elkaar, al zijn we het niet altijd met elkaar eens" en nu, drie maanden later zijn maar enkele van mijn wensen vervuld: wij zijn gelukkig vol liefde voor elkaar en bieden steun, maar de vrede is ver te zoeken. Onze wereld is sinds 7 oktober ondersteboven gekeerd, we leven in grote spanning, onrust en zorgen. Elke dag vragen we ons af: Wat gaat er vandaag gebeuren, zijn onze in het leger dienende kinderen en kleinkinderen in orde? Wanneer komen de door Hamas gegijzelden gezond terug? Zijn we in onze eigen omgeving nog wel veilig? Ook veel (ex-) Nederlanders, hun kinderen en kleinkinderen zijn het slachtoffer geworden van deze nare tijd.

Wij, als bestuurders, zijn ons er altijd van bewust dat wij niet alleen een 'gezelligheidsvereniging' zijn en hebben daarom op u, leden en vrienden, een beroep gedaan. Toen ik in mijn Rosj Hasjana-wensen ook toevoegde "steun van onze leden", heb ik mij niet kunnen realiseren, dat die wens ook zo uitdrukkelijk uit zou komen.

Immers, dankzij uw fantastische steun en antwoord op onze noodoproep hebt u ons verrast met veel meer bijdragen, dan wij ooit verwachtten en hebben wij al velen kunnen helpen, die plotseling in financiële of andere nood

zijn gekomen. Namens ons bestuur dank ik u allen hartelijk en ben ik trots dat ik voorzitter mag zijn van deze mooie vereniging.

Helaas waren wij wel genoodzaakt andere activiteiten uit te stellen, zoals de Cleveringa lezing en de viering van ons 80-jarig bestaan. We verzekeren u dat het allemaal nog komt in de niet al te verre toekomst.

Inmiddels begon een nieuw contributie-jaar. We besloten ook nu de contributie niet te verhogen en als u voor 1 april 2024 betaalt is dat NIS 250,- daarna NIS 275,-. Zeker nu, in deze tijd, hebben wij uw bijdragen hard nodig, om ons in staat te stellen u met raad en daad bij te staan, bijeenkomsten te organiseren, de Aleh te kunnen laten drukken en uitgeven, zoals wij al tachtig jaar doen. Alle nieuwe oliem zijn één jaar gratis lid en leden tot 40 jaar komen in aanmerking voor een gereduceerd tarief van NIS 100,-.

Chanoeka is al voorbij, we keken eind december al uit naar het feest van de bloeiende amandelbomen. Toch wil ik nog iets over Chanoeka schrijven. Velen van ons, die dit jaar de Chanoeka-kaarsjes aanstaken wensten dat onze echtgenoten, neven, nichten, vrienden, kleinkinderen bij ons konden zijn. Maar de meesten waren en zijn elders, dienend in het leger. We konden alleen op afstand onze soldaten een veilige Chanoeka-viering wensen en ik wens en bid dat ook de gegijzelden, ergens in Gaza, al is het alleen maar in gedachten aan Chanoeka konden denken. Als er één feest passender is, dan is het toch Chanoeka. Dat geldt van generatie op generatie en inspireert ons om in

De IOH op bezoek bij de nieuwe ambassadeur, Marriet Schuurman (4de van rechts).

de moeilijkste omstandigheden op te staan en ons volk en onze waarden te verdedigen. We leven in een wereld waarin het antisemitisme weer de kop opsteekt, maar in ons hart zijn wij gelukkig Maccabiem gebleven. Zo vieren wij ieder jaar opnieuw ons recht op bestaan en wat Israël voor ons betekent.

Moge dit tot onze steun en trots zijn en ik wens u allen veel licht in deze donkere tijden, zoals het ontwakende zonlicht iedere dag iets langer op weg is naar de lente.

Marion Levkovits-Bamberger

marionvoorzitter@gmail.com

WOORDBEELD EN LEEFTIJD

Als we goed zijn in taal hebben we een stevig 'woordbeeld'. Dat betekent dat we het onmiddellijk opmerken als er een spelfout zit in een woord dat we zien.

Bij een woord als wortel of stoel hebben weinig mensen een probleem, maar hoe schrijf je het kledingstuk dat veel mensen aantrekken bij het naar bed gaan? Pijama of pyjama? Het laatste is juist. Je moet er maar opkomen!

De leeftijd – de tijdsduur die onze auteurs en lezers tot nu toe hebben geleefd – is bij de meesten van ons aanzienlijk en we maakten dan ook diverse veranderingen in de officiële spellingswijze der Nederlandse taal mee. Zijn we inkonsequent of inconsequent? Ook in dit geval het laatste. De nieuwe spelling van dit woord is na verloop van tijd verworpen. Het Groene Boekje geeft tegenwoordig weer zonder schaamte het woord van Franse oorsprong.

Ergo hebben we het nog gemaakt door in een ander taalgebied te gaan wonen en dagelijks in ten minste twee 'vreemde' talen te leven. Voor de meesten van ons Ivriet en Engels. Wie een Nederlandse partner of vrienden heeft – of actief lid is van de IOH – onderhoudt ook het Nederlands in meer of mindere mate.

In Nederland bestaat 'Sofeer', dat zich bezighoudt met de transcriptie van Hebreeuwse en Jiddische woorden naar het Nederlands. Verderop in deze Aleh staat een mededeling hierover waarin dr. Hilde Pach de verbeterde website presenteert. <https://sofeer.ivdnt.org>. De academici achter Sofeer proberen eigenlijk een standaardspelling in te voeren. Dat lukt vaak wel maar soms ook niet. Het lukt het beste in Nederland met mensen die helemaal in het

Nederlands bestaan.

Bij ons, hier in Israël, lukt het niet. In 2018 en 2019 hebben we het er binnen onze redactie veel over gehad. Twee van ons – de 'jongeren' – waren voor een puristische aanpak en voor werken volgens het 'Oranje Boekje' of de website van Sofeer. De andere redactieleden wezen er op dat de verkeersborden hier zijn omgezet in de Engelse transcriptie en dat we van Sharon dus geen Sjaron moesten maken. Dat staat immers raar! Vooral omdat veel Nederlanders Engelstalige kranten lezen. Daarmee waren we terug bij ons hierboven genoemde woordbeeld. Ons woordbeeld is anders, want het wortelt in het Engels en in de Engelse omzetting van Hebreeuwse namen en woorden. We hebben een eigen woordbeeld ontwikkeld van in Israël wonende Nederlandstaligen.

Nu de grootste ondersteuner in onze redactie van de in Nederland vastgelegde standaardspelling een artikel inleverde met alle plaatsnamen volgens de Engelse methode omgezet – de wegwijzers volgend – is het tijd om nu maar te accepteren dat we een eigen taalgebruik hebben. Voor de Aleh betekent het dat we inconsequent zullen zijn. Auteurs kunnen zelf kiezen en hun artikelen inleveren op de ene of de andere manier. Alia of Aliya. Naar vrije keuze. De redactie zorgt ervoor dat het taalgebruik binnen elke afzonderlijke tekst zo consequent mogelijk blijft.

En tenslotte: Terugkomend op onze leeftijd willen wij onze lezers er nog eens van doordringen, dat de gemiddelde leeftijd van de redactie bijna 77 jaar jong is. Als de volgende Algemene Vergadering in zicht komt en liefst zelfs eerder, hopen we opvolgers te zien die we graag zullen inwerken.

De redactie

UIT KANTOOR GEKLAPT

Per 1 september is de IOH bij mij thuis geïnstalleerd. Nog niet alles heeft zijn uiteindelijke plaats en soms kan ik zaken niet meteen vinden maar al met al hebben we het goed samen thuis: IOH, echtgenoot Shabtay en ik. Nu zitten we al maanden in deze afschuwelijke oorlog, die aan zo velen het leven heeft gekost en bij anderen het leven op z'n kop heeft gezet. Iedereen is er op haar/zijn manier mee bezig.

Begin november richtte de IOH een Noodfonds op, dat in korte tijd donaties ter waarde van bijna NIS 100,000 inzamelde. Het fonds kon na drie weken oorlog al tien gezinnen en een alleenstaande helpen met een bijdrage. Meer aanvragen zullen ongetwijfeld volgen. Door de oorlog kon de in de Faculty of Engineering van de Universiteit van Tel Aviv geplande Cleveringalezing helaas niet doorgaan. Die schuift op naar volgend jaar en voor dit jaar zijn we nog bezig met het organiseren van een Zoom. Ook moest de viering van het 80-jarige bestaan van de IOH worden uitgesteld, evenals de speciale editie van Aleh, die gekoppeld zou zijn aan dit jubileum. We hopen binnenkort

met een nieuwe datum te komen voor een mooi en feestelijk evenement, waar u uw vrienden en kennissen weer onbedreigd door raketten kunt ontmoeten.

De IOH sluit 2023 af met 525 betalende families en een paar honderd digitale vrienden. Tot 7 oktober kwamen er in 2023 vier gezinnen en veertien alleenstaanden op aliya.

De boekhouding wordt dit jaar gecontroleerd door BDSK, het boekhoud- en accountantkantoor dat het bestuur verkoos nadat we afscheid namen van boekhoudster Zippi Regev. Zippi werkte voor de IOH sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw en ze kende alle voorzitters en penningmeesters van de IOH sinds die tijd.

Denkt u aub aan het betalen van de contributie voor 2024. Het bedrag is al enkele jaren hetzelfde: NIS 250 tot 1 april, daarna NIS 275.

Ik wens u Chag sameach en veel vrede en veiligheid toe.

Chris Bonfeel

KOPIJ INLEVEREN? DIT ZIJN DE INLEVERDATA VOOR ALEH 2024

Geplande nummers in het jaar 2024	Wanneer is de laatste dag om kopij in te leveren?	Wanneer verschijnt de nieuwe ALEH?
82/1 Pesachnummer	1 maart	Pesach 2024
82/2 Zomernummer	15 mei	1 Juli 2024

Adverteren in Aleh doet verkopen!

Advertentietarieven worden op aanvraag verstrekt door het kantoor van de IOH

פרסם ב"עלה" ותגיע לאלפי קוראים!
לקבלת תעריפי פרסום אנא פנה למשרד ארגון עולי הולנד

Advertise in Aleh and reach many thousands of readers!
For advertising rates please apply to the office of Irgoen Olei Holland

PERSONALIA

OVERLEDEN

Dhr. Abraham Asscher, Herzliya (2024)
Mw. Margot Berlin, Herzliya (2024)
Dhr. Laizer Blitt, kiboets Urim, echtgenoot van Irene Bar-Sela
Mw. Sonja Cohen-van Engel, Herzliya
Dhr. Johan (Joop) van Dormolen, Herzliya
Mw. Jaffa de Goede, Haifa
Mw. Esther Goldberg –Dinner, Jeruzalem
Mw. Margaretha Henselijn, Herzliya/ Nederland
Mw. Ini Lederer, Haifa
Mw. Miriam Margot Plesser-Dinner, Jeruzalem
Mw. Betty Pri-Gal - Diamant, Eilat (2024)
Dhr. Benjamin Posen, Ganei Tikvah

Mw. Esther Reisel, Herzliya
Mw. Rachel (Puck) Rubin-Rodrigues Garcia, Haifa
Mw. Florence Spitz, Herzliya
Mw. Tsipora Rivka Themans-Weijel, Jeruzalem
Mw. Judith Weijel-Reens, Herzliya (2024)
Mw. Carla van West, Herzliya (2024)

יהי זכרם ברוך

GEVALLEN

Rasar mitkadem Nadav Amikam, Kfar Aza
echtgenoot van Jessica Timmer
Seren Rebecca Henriette Johanna Baruch
dochter van Robbert en Sasha Baruch, Nederland
Rasar Jonathan Joseph Brand, Jerusalem
kleinzoon van Shimon ZL en Margriet Vega
Rasar Shay Uriel Pizem, Efrat

kleinzoon van Joop en Renee Waterman
Rasal Ranni Tamir, Ganei Am
kleinzoon van Jettie Frank-Leverpoll en
Jair Frank ZL

יהי זכרם ברוך

GEBOREN

Achterkleinzootje voor Zippi en Shlomo Bobbe
Achterkleinzoon voor Marian en Geert Cohen Stuart
Twee achterkleinkinderen voor Chava en Jehuda Dinner
Kleinzootje voor Jolein en Marcel Gans-Zion
Drie achterkleinzootjes voor Dini Goldschmidt
Twee achterkleinkinderen voor Marthi Hershler
Twee achterkleindochters voor Froukje en Barend Noot

Oliem

Ina Grevel
ברוכים הבאים!

DOCOSTORY LTD

Uw verhaal is een BOEK WAARD

Wij zijn gespecialiseerd in het **documenteren**
en **schrijven** van **biografieën**, in het **Ivrit**,
Nederlands en Engels. Laat uw levensverhaal
vereeuwigen door een professioneel team.

Miriam Dubi Gazan, geschiedschrijver

TEL: 972-9-741 94 71 • FAX: 972-9-746 48 67

MOBIEL: 054-740068

miriamdubi@bezeqint.net • www.docostory.com

door
Chaya
Brasz

CHAWA DINNER, VAN PINAT IVRIET TOT ALEF BEET

In het vorige nummer van Aleh namen we afscheid van Eldad Kisch, die de redactie verliet omdat hij dat moment gekomen vond. Hij zal af en toe nog een bijdrage insturen zoals verderop in dit nummer (zie zijn column). Ook Chawa Dinner heeft al enige tijd geleden aangegeven te willen stoppen en daarom vonden haar vaste lezers de rubriek Pinat Ivriet al enige tijd niet meer terug.

Chawa Dinner-Loopuit heeft tientallen jaren bijgedragen aan de Aleh, vooral op taalkundig gebied. Ze volgde Shimon Vega* op, die ze omschrijft als een expert in de Hebreeuwse taal, tevens supervisor in het ministerie van Onderwijs voor het taalonderwijs op middelbare scholen: "Als ik me niet vergis heeft hij wel vijftig pinot Ivriet geschreven, dus twaalfeneenhalf jaar. Hij heeft me echt opgeleid."

Prof. Emanuel Tov, emeritus hoogleraar in Bijbelwetenschappen en tevens linguïst aan de Hebrew University, merkte over de Aleh eens tegenover mij op dat Chawa's bijdragen een hoog niveau hadden. Hij is iemand die dat kan beoordelen. Dat hoge niveau kwam ook naar voren in Chawa's artikelen (sinds 2013) voor het Nederlandse academische tijdschrift אֶלֶף – Alef Beet, een uitgave van de Vereniging tot bevordering van kennis van Hebreeuws, die in 2020 dertig jaar bestond. <http://hebreuws.org/alefbeet-intro>. De meest bekende naam van oudgedienden van deze vereniging is die van prof. Albert van der Heide (Universteit Leiden). Samen met

enkele collega's van het eerste uur blikte hij terug in een jubileumnummer, waar op de achterkant een verwijzing staat naar Chawa's artikelen: "Een bijna vaste rubriek is die van Chawa Dinner. Deze keer duikt zij in de wereld van potten en pannen, kannen en kruiken."

Komt dat onderwerp de Aleh-lezer bekend voor? Dat klopt! In de Aleh van december 2020 verwees ze naar het Alef Beet artikel en verwerkte het in een Pinat Ivriet over 'Huishoudelijke voorwerpen'. Ze zag het als aanvulling op een eerdere Pinat Ivriet (april 2006) over potten en pannen. Zo werkte Chawa artikelen uit Alef Beet uit voor de Aleh en omgekeerd. De lezers van Aleh profiteerden ervan. In Alef Beet stond ze genoemd met de toevoeging, dat ze Hebreeuwse taal en literatuur had gestudeerd [aan de Hebreeuwse Universiteit, red.] en een MA behaalde in onderwijswetenschappen, chinoech. Verder dat ze in Israël woont en bibliothecaris is van beroep. Dat is wat summier weergegeven, maar haar vele kwaliteiten heeft ze in de Irgoen voldoende laten zien om verdere toevoegingen overbodig te maken. Wel stond er in Alef Beet ook enkele

*Deze Shimon Vega is niet Prof. Shimon Vega van het Weizmann Institute in Rehovot. Zij hadden dezelfde naam.

keren bij: "Zij verzorgt een taalkundige rubriek in Aleh, het blad voor Nederlandse emigranten in Israël." Wie volgt haar in dat laatste op?

Bijzonder afscheid

Chawa Dinner heeft besloten op een bijzondere wijze afscheid te nemen. Als vrijwilliger in de bekende CRDJ-bibliotheek op Har Hatsofiem herontdekte ze enige tijd geleden de rommelige en onvoltooide versie van een autobiografie waaraan Mirjam de Leeuw-Gerzon ooit is begonnen. Dr. Henriette Boas bracht verbeteringen en toevoegingen aan. Het manuscript is eerder gebruikt als bron onder andere voor het in 1993 verschenen jubileumboekje van de Irgoen Olei Holland, geschreven door ondergetekende. Chawa heeft onlangs het hele manuscript doorgenomen en er een verzameling relevante gedeeltes uit gekozen en overgetypt om in de Aleh te publiceren. Dit stelde mij in staat er enkele

artikelen van te maken, geschreven door Mirjam de Leeuw-Gerzon zelf. Deze teksten van Mirjam de Leeuw-Gerzon publiceren we in dit en in het volgende nummer van Aleh, niet noodzakelijk in chronologische volgorde.

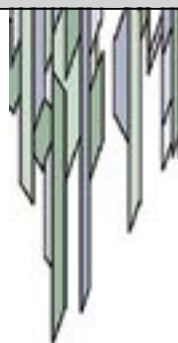
De tekst die hieronder staat, gaat over de allereerste jaren van Mirjam Gerzon in het toenmalige mandaatgebied Palestina, waar ze in 1920 aankwam en als ongehuwde jonge vrouw zich enthousiast wist te handhaven. In 1925 trouwde ze met de eveneens uit Nederland afkomstige ingenieur Avraham (Leib) de Leeuw. Samen zouden zij uiteindelijk de oprichters worden van de Irgoen Olei Holland. Uit Mirjams beschrijvingen blijkt, dat ze na aankomst meteen in de toen nog kleine groep van leiding gevende zionisten werd opgenomen in Mikve Israel. Er woonden in het mandaatsgebied ten westen van de Jordaan volgens de Britten destijds 700.000 Arabieren en 80.000 Joden, van wie de meesten behoorden tot de 'oude Jisjoev' en dus als religieuze, niet- of zelfs anti-zionistische

Joden vooral in Jeruzalem, Hebron, Tsefat en Tiberias leefden. De reden waarom we dit deel eerst plaatsen is, dat ruim honderd jaar geleden en kleiner van omvang, ook een treffende gebeurtenis plaatsvond die sterk doet denken aan de dag van vandaag: een moordpartij op ongewapende nietsvermoedende Joodse jongeren in Jaffa.

Chaya Brass

VACATURE

Vereniging "Het Joodse Begraveniswezen te Amsterdam" zoekt een nieuwe (part time) medewerker!

De taken zijn:

- Voorbereiden van lewajot.
- Voorgaan in de tefilot en hesped geven tijdens een lewaja.
- Voordawwenen en voorleren tijdens de sjiwwa.
- Diverse kantoor- en administratieve taken.

Wat zoeken wij?

- Een rabbinale of joodse onderwijsbevoegdheid.
- Ervaring met administratie en goed inzicht hierin.
- Iemand die goed met anderen kan omgaan, onder stress kan werken met flexibele werktijden.
- Nederlands, Engels en Hebreeuws sprekend.

Interesse?

Stuur je sollicitatie en CV binnen 14 dagen naar jbw@hetjbw.nl.

Mirjam
de Leeuw-
Gerzon

MIRJAM GERZON OVER HAAR EERSTE JAREN IN BRITS MANDAATGEBIED

TAAI

(zo veel mogelijk weergegeven in haar eigen woorden)

Nadat ik op 1 Mei 1920 in Palestina aankwam, wilde ik allereerst in een goed pension de wijze van voeding en voedselbereiding in het toenmalige Palestina leren kennen om enig begrip te krijgen van wat voor soorten groente en andere voedselproducten aanwezig waren en hoe zij werden verwerkt. Het allerbekendste en beste pension van heel Palestina was toen het pension van mevrouw Moskowitz in Tel Aviv, die met haar vijf kinderen een zeer belangrijke taak vervulde in een tijd, dat goed voedsel in Palestina nauwelijks ergens te vinden was. Haar pension was altijd volledig bezet en er kwamen ook altijd veel Hollanders.

Na een week ging ik naar de landbouwschool Mikwe Israel, ten zuiden van Tel Aviv. Channa Maisel kwam me halen, erg blij dat ik was gekomen, om samen met haar de voorbereidingen te treffen voor de eventuele oprichting van een meisjeslandbouwschool in Nahalal, in de Emek Jezreel. [Red.: Channa Maisel en Mirjam kenden elkaar. Channa was vanuit Palestina in Groningen aangekomen om samen met Mirjam op hachsjara te gaan.] Channa werkte voorlopig in Mikwe Israel in de groenteteelt, samen met haar man, Eliezer Shochat. In die tijd woonden daar ook de familie Dayan (de ouders van Moshe Dayan), de familie Jaffe en Zaslowski, die later allemaal vanuit Mikwe Israel naar de Emek Jezreel zouden gaan om daar Nahalal te stichten.

In Mikwe Israel kwam de directeur Eliyahu Krause mij met vreugde tegemoet en zei: "O, je kunt in de stal werken, maar daar werken alleen Arabieren. Maar je kunt ook proberen hier kaas te maken, daarvoor kan ik je alleen maar de kelder (die voor de wijnfabricage werd gebruikt)

ter beschikking stellen." Nu wist ik dat het laatste, wat men met melk mag doen, is om in een wijnkelder te proberen er kaas van te bereiden. Dat zei ik hem dus. In de tweede plaats waren er in deze kelder zo veel grote ratten dat je slechts met moeite een plaats kon vinden en dat, als je een kleine hoeveelheid kaas had bereid, het vat met een deksel en met grote kettingen moest worden afgesloten, opdat er geen ratten bij konden komen om de kaas op te eten. Ik zag er dus heel weinig heil in om daar met kaasbereiding te beginnen, nog afgezien van het feit, dat deze zogenaamde proeven jaren zouden hebben geduurd, daar ik niet wist hoe in het klimaat van Palestina de bacteriën werkten. In Holland was dit een kwestie van eeuwenlange traditie. Bovendien was de melk van kleine koetjes, waarvan ik de tepels alleen met mijn vingers kon aanpakken maar niet met mijn volle hand, zoals in Holland. Ze gaven slechts 6 liter melk per dag in plaats van de 28 liter, die we in Holland gewend waren. De hele situatie was dus erg moeilijk. Ik zei dat ik het zou proberen, omdat ik er toch maar tijdelijk zou blijven.

De eerste leerlingen en de leidsters van de School voor Huishoudkunde en Landbouw in Tel Aviv in 1921. In het midden zonder hoofdbedekking Channa Maisel en links van haar met de bewerkte doek op het hoofd, Mirjam Gerzon.

Nahalal

Een van de meest indrukwekkende tochten, die ik ooit heb gemaakt was vandaar uit met Eliezer Jaffe, die uiteindelijk de plaats van het latere Nahalal zou uitkiezen. [Red.: Mirjam had hem leren kennen toen hij Nederland bezocht om de zuivel-branche daar te bekijken]. Verscheidene leden van deze groep in Mikve Israel waren eerder in Degania, ten zuiden van het meer van Tiberias, en in andere kibboetsiem geweest en ze hadden besloten om een eerste moshav in Palestina op te richten, een coöperatieve, niet een collectieve nederzetting als de kibboets. De leden zouden in de moshav een grote zelfstandigheid hebben, maar bepaalde zaken zouden centraal worden geregeld en elk lid zou verplicht zijn om zijn buurman, wanneer die ziek was – malaria kwam toen veelvuldig voor – te helpen. Eliezer Jaffe ging met mij te voet door de Emek Jezreel, die toen nog grotendeels moeras was, uren en urenlang; de tocht was enorm moelijk; door de vele muggen kon je vaak geen hand voor ogen zien en het hoge gras in de moerassen onttrok de omgeving aan je blik. Maar het punt, dat Jaffe voor Nahalal uitkoos, was buitengewoon geschikt, omdat die plek omsloten was door bergen en als er aanvallen van Arabieren zouden zijn, je de aanvallers tijdig zou kunnen zien aankomen. Ditzelfde gold trouwens voor Megiddo, maar dat was op een hoogte gebouwd.

Nahalal lag in een vlakte, omgeven door bergen. Zo werd deze plek dus uitgekozen als plaats voor de eerste moshav, Nahalal. [Red.: Oppericht in september 1921].

Trumpeldor

In Mikve Israel had ik nog een zeer bijzondere ervaring. We woonden samen in een kamer: Eliezer Shochat sliep in een hoek, Channa Maisel in de tweede, ik in de derde en in de vierde hoek was een keukentje. We sliepen op metalen vaten waarover planken waren gelegd. Het was alles zeer eenvoudig. En iedere ochtend, heel vroeg kwam meneer Krause kijken of ik al op was. Ik riep dan: "Ja, ik kom wel in de stal. De stal loopt niet weg!" We moesten heel vroeg opstaan, ook Channa en Eliezer, die in de moestuin werkten.

Op een avond in mei, na een regenachtige dag – het was pikdonker – werd er op de deur van onze kamer geklopt. Er kwamen enige mannen binnen, die tot de meest vooraanstaande veteranen van de Joodse pioniers 'watikiem', behoorden. Met een zeer ernstig gezicht. Ze overhandigden Eliezer Shochat een doos. Ze vonden, dat hij het meest in aanmerking kwam om de inhoud ervan te bewaren. Ik mocht erbij blijven, toen de doos werd geopend. Deze doos bevatte alle persoonlijke bezittingen van Joseph Trumpeldor, de legendarische, uit Rusland

Mirjam en Leib de Leeuw, oprichters van de Irgoen Olei Holland

afkomstige Joodse leider die twee maanden te voren bij de verdediging van de nederzetting Tel Chai in Noord Galilea tegen een Arabische overmacht was gesneuveld. Uit de doos kwamen te voorschijn: een gordel, een mes, dingen die hij iedere dag gebruikte en speciaal dat waarop onze veteranen erg gesteld waren, een klein wapen en de eenvoudigste kleding, die je je kon denken en vooral de gordel, die hij tot het laatst toe had gedragen.

Iedereen was stil, erg onder de indruk. Eliezer Shochat kon geen woord zeggen. Want ze hadden Trumpeldor allemaal ongelofelijk bewonderd. En ze vroegen zich af, hoe het nu verder moest gaan, nu Trumpeldor in Tel Chai niet meer de leiding had. Die avond was onvergetelijk, we zaten zwijgend bij elkaar; nu en dan werd er een woord gesproken en er werd verteld wat Trumpeldor voor het Joodse volk had betekend en welk een voorbeeld hij was geweest voor allen, die hem gekend hadden. Die avond vergeet ik nooit. Zo maakte je dikwijls emoties mee, die eigenlijk niet onder woorden zijn te brengen. De leiders, die er toen die avond waren, zijn later zonder uitzondering leidende figuren in Palestina geworden. In Nahalal en van de Mashbir Ha-Merkazi, de Coöperatieve Verbruikersorganisatie, en van de Koepat Choliem, het arbeidersziekenfonds. Ze hebben zich allen geheel ingezet voor de opbouw van het land. Ik bleef in contact met hen, in Nahalal en ook later.

Kiryat Anavim

Toen ik nog in Mikve Israel was, vroeg de Jewish Agency mij of ik bereid was om in Kiryat Anavim ten westen van Jeruzalem – dat toen nog Dilleb heette – te helpen een keuken op te richten en wel een keuken voor 300 chaloetsiem. Van inrichten was eigenlijk geen sprake, want er was geen geld. We woonden in tenten, er was geen water; de keuken was nauwelijks een keuken te noemen, het was een kleine barak en je kookte buiten op stenen. Daarop zetten wij grote potten en daarin werd gekookt en geroerd. Er waren jongens en meisjes. Vanzelfsprekend vroeg ik de meisjes of ze me wilden helpen.

Ze zeiden: "We zijn niet gekomen om te koken, maar om terrassen aan te leggen en wegen te bouwen." "O – zei ik – Is dat emancipatie? Als emancipatie daarin bestaat dat onze jongens slecht moeten eten, dan hebben jullie groot gelijk om met de terrassen-aanleg verder te gaan. Dan zal ik met de jongens spreken!" Toen heb ik de jongens gevraagd of ze me wilden helpen met koken en een paar waren daartoe bereid. Het water moest worden aangesleept van het erf van een Arabier die daar in de buurt woonde. En ik vergeet nooit dat we een groot vat hadden met water waarmee ik soep moest koken en dergelijke; dat water mocht niet zonder meer worden verspild. Maar op een goeie dag was het vat helemaal

leeg. Ik riep toen alle jongens en meisjes bijeen en zei: "Er wordt vandaag niet gekookt en niet gegeten. Ik kan niet koken zonder water. Als jullie zo weinig gevoel hebben voor de gemeenschap dat jullie het water om te koken, dat gehaald moet worden bij de Arabier, 's nachts opdrinken, dan hoeft er ook niet gegeten te worden". Daarop waren ze allen bereid opnieuw water te halen.

Ook was er een dag dat we met een lorrie naar Jeruzalem moesten gaan om in de oude wijk Mea She'arim groente te halen. Deze jongens en meisjes die grotendeels uit Rusland kwamen, waren niet gewend groente te eten. Maar vlees en andere soorten voedsel, die ze wel gewend waren te eten, waren nauwelijks te krijgen en zeker voor ons niet te betalen. Ik ging dus regelmatig met een van de jongens naar Jeruzalem en kocht in wat mogelijk was. Ik vergeet nooit dat ik eens bloemkool kocht – waarvan ik zelf eigenlijk helemaal niet hield – en die had gekookt en klaargemaakt met een witte saus. Ik dacht: "Dat is nu eens iets heel bijzonders. Daar zullen ze van smullen." Maar alle borden kwamen onaangeroerd als de wagons van een trein terug. Ik had de volle borden door het aangeefluikje van de keuken aangereikt en ze kwamen allemaal weer vol terug. Huilend liep ik weg. Ik had zoveel moeite gedaan en dat was het resultaat. De soep werd overigens in het algemeen wel gegeten. Maar het was allemaal even moeilijk en even zwaar.

Onlusten

[Red.: In 1921 richtte Channa Maisel samen met Mirjam Gerzon en met steun van de WIZO de arbeiderskeuken

op in Nachlat Benjamin in het centrum van Tel Aviv. Daar gaven ze ook cursussen (groenteteelt) in een door henzelf geleide Huishoud- en Landbouwschool.] Gedurende dit eerste jaar 1920/1921 voelden wij – en zeker Channa Maisel – dat er van de kant van de Arabieren onlusten dreigden. Het bleek al spoedig niet langer mogelijk om nog rustig naar Jaffa te gaan om daar inkopen te doen [Red.: voor de arbeiderskeuken en de kookcursussen]. Er waren meisjes, die nooit bang waren en toch samen met mij naar de markt in Jaffa gingen. Maar begin mei 1921 werd dat onmogelijk omdat de Arabische onlusten begonnen. Ik vergeet nooit, hoe op een avond een jongen die altijd bij ons at binnen kwam stormen en uitriep: "Mirjam, Mirjam, ik moet binnen een uur het land verlaten, want ik heb doordat ik het eerste schoot een Arabier gedood, die me wilde aanvallen. Ze willen me hier niet houden want ik ben hier mijn leven niet zeker, ik moet naar Amerika!"

Zo waren er tal van momenten dat je besepte hoe uiterst gevaarlijk de situatie was. In het Beit Hachaloetsiem voor de jongens, dat in Jaffa stond, werden op een dag twintig jongens doodgeschoten. En het ergste vond ik nog, dat deze jongens zelf geen wapens hadden en zich niet konden verdedigen en dat de binnenplaats opeens vol Arabieren was met als aanvoerder de jonge Adil, met wie ik samengewerkt had in de stallen van de landbouwschool Mikwe Jisrael ten zuiden van Jaffa, in de vaste overtuiging dat deze jongen die zoveel van bloemen hield en die met een bosje bloemen in de hand... Juist hij was tot een vreselijke daad gekomen en was er zelfs de aanvoerder van.

door
Ya'akov
Almor

HOE ISRAEL VIA SDE NEHEMIA MIJN THUIS WERD

EEN PERSOONLIJK ALIYA VERHAAL

“Schrijf het nou eens op, joh! ‘t Is een bijzonder verhaal. Al deed je het maar voor je kinderen, en ook voor ons!” Hoe vaak heb ik deze en gelijklopende aanmaningen wel niet gehoord? En waarom zou ik mijn verhaal over hoe ik meer dan veertig jaar geleden in Israel ben beland en gebleven opschrijven? Er zijn in dit land zo veel mensen met betere, meer interessante verhalen! Ik werd uiteindelijk vorig jaar over de streep getrokken tijdens de jaarlijkse herdenking (‘azkara’) van Chagai Jellinek, mijn ‘kibboetsbroer’ die in 2017 op vijftigjarige leeftijd op straat in New York aan een hartaanval bezweek.

Chagai was 'my brother of another mother'. Hij was negen en ik nog net geen negentien toen ik in de familie Jellinek in Kibboets Sde Nehemia werd opgenomen. Ik was niet de eerste vrijwilliger die bij hen 'a home away from home' vond, maar ik ben wel de enige die daarna altijd een onafscheidelijk deel van de familie is gebleven. De kibboets was in 1976-1977 bijna een jaar mijn thuis, en een aantal mensen hebben mij daar geholpen de route voor de rest van mijn leven uit te stippelen.

Al zes jaar maak ik ergens in december de lange rit van Mitzpe Ramon naar Opper Galilea. Ik rijd de hele tolgeweg 6 af tot aan Yokneam, door de vlakte van Yizreël, richting het Golani-knooppunt, en verder noordwaarts. Wanneer ik boven de Kinneret – het meer van Tiberias – eindelijk linksaf weg 90 opdraai, begin ik de kriebels te krijgen. Nog een kleine drie kwartier! Ik rijd Rosh Pina, Hatzor, Ayelet HaShahar voorbij, langs het Hula natuurgebied en Moshav Sde Eliezer waar mijn kibboetsmoeder Shosh al lange tijd woont.

Een kilometer of zeven voor Kiryat Shemona sla ik rechtsaf op het Gome-kruispunt, de meest noordelijke plek waar het laatste jaar – tot de ramp op 7 oktober – wekelijks grote demonstraties tegen Bibi plaatsvonden. Op de smalle, rechte weg richting Neot Mordechai en Kfar Blum rijd je door een bijna overkoepelende haag van massale eucalyptusbomen. Zo Eretz-Israëliësch! Tenminste, dat dacht ik vroeger altijd. Maar de eucalyptus is, net zoals

velen van ons, een immigrant – en wel uit Australië – die zowat een eeuw geleden is ingevoerd om de Hulavallei te helpen ontwateren. De boom is zo'n Israëliësch vista geworden dat er gedichten over zijn geschreven en er over wordt gezongen.

Ik rijd langs Kfar Blum. De velden zijn kaal en donker. Dan de oude, éénbaans Baileybrug de Jordaan over en onmiddellijk links kibboets Sde Nehemia in. Ik ben ruim op tijd en zet de auto op de bezoekersparkeerplaats. Op de hoek is er een soort van pillbox – een wachtershuisje waar, volgens de tekst op het typisch blauwe plaatje, een jong stel in de vroege jaren veertig hun eerste huis had.

Vanuit het huis van de familie Jellinek heb je uitzicht op het riviertje de Banias en de loopbrug die naar het 'eiland' leidt. Het eiland is een stuk heuvelige grond tussen de rivier de Hatzbani en de Banias. De kibboets bouwde er begin jaren '70 een zwembad. Ik zag dat er nu ook een tennisbaan naast ligt.

Er is een vijftiental mensen aanwezig voor de azkara, voornamelijk de familie, Chagai's vrienden van school en uit het leger, burens en andere leden van de kibboets. Samen lopen we stroomopwaarts, langs de Banias naar de begraafplaats van kibboets Sde Nehemia.

Je kunt je bijna geen mooiere plek bedenken. Een Beit Hachaim waar de levenden een paradijselijke tuin hebben aangelegd waar de doden geen plezier van hebben.

De ceremonie is zoals altijd kort. Na een klein half uur lopen de meeste mensen naar huis terug, de ouderen worden per auto gereden. Ik blijf achter en loop een rondje langs de zerken, zoekend naar de graven van hen aan wie ik goede herinneringen heb.

Ik stop bij de steen van Loeki Bachrach. Loeki ("Ik kom uit Oegstgeest, net als Jan Wolkers!") was mijn eerste echte baas in de kibboets. Hij was – toen in 1976 – de 'chatsran.' Tegenwoordig zou je dat 'logistics manager' noemen. Ik werd zijn assistent, nadat ik me als fluitist op Rosj Hasjana muzikaal had bewezen en me ook intussen een paar zinnetje's Hebreeuws had eigen gemaakt. Wekenlang begonnen we elke morgen rond kwart voor zes met

tien minuten Hebreeuwse les. De les duurde tot om drie voor zes Moshe Hovav op de radio het 'Shma Israel' zei. Ik herinner me de intense kou van die winter en ook hoeveel plezier ik in die tijd had. Ik had mijn 'eigen' tractor, een keur van wagens en aanhangers en ik was bezorger, petroleumman, vuilnisman. In no time kende de hele kibboets mij en ik hun.

Ik loop verder. In het oudere deel van de begraafplaats zijn de eenvoudige stenen verweerd. Rachel Jellinek, de moeder van mijn kibboetsvader, Eitan Jellinek, ligt er ook. Zij leefde gedurende haar laatste vijftien levensjaren, tot 1989, in de kibboets. Ze speelde uitstekend piano en wij speelden samen sonates en stukken van Bach en Mozart. Zij en haar toen allang overleden echtgenoot waren academisch opgeleide Tjechische Joden met een Duits-culturele achtergrond. Jekkes in kwadraat noemde ik ze later, toen ik eenmaal de hele context van die term had leren.

In dezelfde 'buurt' liggen ook Ofra en Jitschak Pimentel. Ik leerde ze kennen toen ze al op leeftijd waren, ze moeten vroeger een prachtig paar zijn geweest en waren dat ook nog in de tijd dat ik ze kende. Jitschak, een 'samech tet' met een stamboom die tot voor géroesj Sefarad terugging, was onder de oprichters van Sde Nehemia, dat eerst Kvutzat Huliot heette. De fabriek heet nog altijd zo, maar de kibboets werd op aandrang van het Jewish Agency naar de in 1940 overleden Nederlandse zionistische leider Nehemia de Lieme vernoemd.

Na een paar maanden sprak Jitschak Pimentel mij aan

en vroeg waar ik Hebreeuws leerde. Ik vertelde over de vroege ochtendlessen. Na Gymnasium Alfa met zes talen en geschiedenis kon er nog wel een taal bij, meen ik overmoedig te hebben gezegd.

De volgende avond liet Jitschak mij de vruchten van zijn werk zien: de proefdrukken van het allerste Modern Hebreeuws-Nederlandse woordenboek. Hij werkte daaraan met dr. Menachem Bolle: "Ik geef je wat studiemateriaal. Kom maar weer langs wanneer je wat verder bent."

Maanden later, op een avond – ik had keukendienst in de eetzaal – greep Jitschak me bij de arm: "תבוא אלינו לחדר אחרי שתיים כאן". Hij nodigde me uit naar de 'kamer' van Ofra en hemzelf te komen. De Pimentels woonden allang in een driekamerwoning maar zo spraken de oudgedienden toen over hun woning. Eenmaal daar kreeg ik van Ofra een kopje thee en een kaakje. Even later stond Jitschak op en zei: "Kom, we gaan een telefoongesprek voeren!" Let wel, in 1977 had nog niemand een telefoon. Er waren er maar drie in de hele kibboets: een in het voorportaal van de eetzaal, een op het kibboetssecretariaat, en vanzelfsprekend een in de fabriek. Jitschak leidde me naar het secretariaat, en ontsloot het slot van de telefoon. Hij vroeg een gesprek aan naar Nederland.

Om kort te gaan, hij sprak hartelijk met iemand, reikte mij vervolgens de hoorn aan en zei: "Dit is de hoogleraar aan de vakgroep Hebreeuws aan de faculteit voor Semitische Talen van de Universiteit van Amsterdam. Daar ga je volgend jaar studeren."

Ik studeerde in 1984 af in de Modern Hebreeuwse taal-en letterkunde op het Juda Palache-instituut van de UVA, na van 1982 tot 1984 in Tel Aviv te hebben gestudeerd. Een jaar later maakten Ofra en Jitschak Pimentel deel uit van de delegatie uit Sde Nehemia die in Tel Aviv op mijn bruiloft te gast was.

En wat heeft dit alles met de Aleh te maken?

Op het schutblad van het woordenboek Hebreeuws-Nederlands (1978) van Jitschak Pimentel staat: "Vaste medewerker van de Aleh, het maandblad (sic!) van de Irgoen Oleh Holland, waar hij de rubriek Hebreeuws voor de Nederlandssprekenden in Israel verzorgt."

JERUZALEM ► VAN HOGE FEESTDAGEN TOT EIND 2023

Na de grote vakantie ontmoeten wij elkaar op 3 oktober weer in ons stamcafé Piccolino. Rav Uriel Keesing had zich bereid verklaard een lezing te houden over 'De dagen tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer.' Eigenlijk heten deze dagen in de Statenbijbel 'de tien bekeringsdagen' maar Rav Keesing gebruikte die term liever niet. Het zijn onze tien dagen van inkeer.

Na afloop van de bijeenkomst vergaderde ons afdelingsbestuur om het herfst- en winterseizoen te plannen. Er werd besloten het seizoen te openen met een excursie in de omgeving van Jeruzalem. Maar toen kwam Simchat Tora 7 oktober en de rest is bekend. Die dag heet nu Sjabbat Hasjachor.

Nationale Bibliotheek

Inmiddels proberen we de draad weer een beetje op te pakken en besloten wij op 19 december de onlangs geopende nieuwe Nationale Bibliotheek te bezoeken. De belangstelling was enorm. Oorspronkelijk hadden wij één groepsrondleiding besteld maar al gauw moest er door de grote opkomst een tweede groepsrondleiding worden georganiseerd. De deelnemers werden verdeeld over een Engelsprekende gids en één in het Ivriet. De

Engelssprekende gids bleek tot grote verrassing een Nederlander te zijn, die de rondleiding in onze moedertaal hield.

De bibliotheek is een geweldig imposant gebouw van vijf verdiepingen, dat tussen twee grote boulevards staat: Rechov Kaplan (hoofdingang) schuin tegenover de Knesset, en Sderot Rupin. Er omheen ligt een prachtige tuin met een groot kunstwerk, de 'Letters of Light', ontworpen door beeldhouwer Micha Ullman. Al meteen bij binnenkomst via de hoofdingang ziet men door een glazen wand een gedeelte van de

prachtige leeszalen. De gigantische collectie bestaat uit meer dan vier miljoen boeken en er is nog plaats voor een half miljoen boeken erbij. Ook zijn er verzamelingen foto's, tijdschriften, handschriften (meer dan een half miljoen manuscripten) en archieven. Verder prachtige bijzondere collecties, zoals oude bezweringskommen, antieke manuscripten, boeken en muziekladen, die in wisseltonstellingen te bezichtigen zijn. Het gebouw is ook 'groen', dus goed voor het milieu.

De deelnemers met de Engelssprekende gids vonden het prachtig dat hij alles zo geweldig in het Nederlands kon uitleggen. Een bezoek aan de bibliotheek is zeer aan te bevelen en is ook mogelijk op individuele basis.

Dini Goldschmidt

NETANYA/SHARON ► BEZOEK UIT JERUZALEM

Gezondheidsbevordering over de hele wereld *Vered Kater kwam vertellen over haar veelzijdige loopbaan als gezondheidswerker*

Helemaal uit Jeruzalem waren zij gekomen op die 4de september, Marion Levkovitz, voorzitter van de IOH en Vered Kater voor het geven van de presentatie.

Marion maakte van de gelegenheid gebruik de contactleden nogmaals te informeren over de preciaire financiële situatie waarin de IOH zich bevindt en de leden vooral op het hart te drukken de contributie te betalen.

In de meeste gevallen, wanneer ik assistentie verleen bij het geven van een PowerPoint (PP) presentatie, kopieer ik het bestand naar mijn c-schijf, opdat Harry Polak, de correspondent van de afdeling de afbeeldingen kan gebruiken als ondersteuning bij het schrijven van het verslag. "Geen sprake van! – riep Vered alert – dat gebeurt even niet! De USB stick blijft in je laptop en ik zal er persoonlijk op toezien dat hij er weer uitgaat zonder kopie." Ik had dus geen andere keus dan goed op te letten en zelf de essentiële zaken van de presentatie te onthouden en weer te geven.

Mocht je ooit in de faculteitslounge van de Henrietta Szold Hadassah-Hebrew University School of Nursing komen en een blik op het mededelingenbord werpen, dan word je zeker getraceerd op een verrassing. Tussen de uitnodigingen voor conferenties en aankondigingen van aankomende evenementen, zie je foto's van een glimlachende gezondheidswerker, omringd door lachende kinderen, in wat lijkt op een Afrikaans dorp. En dat is het inderdaad. De kinderen en de achtergrond veranderen periodiek, maar de glimlachende Vered blijft dezelfde.

Al meer dan twintig jaar gebruikt Vered, senior faculteitslid, gespecialiseerd in kindergeneeskunde en gezondheidsbevordering, haar vakantietijd om de wereld rond te reizen en duurzame volksgezondheidsprogramma's in de ontwikkelingslanden op te zetten. Met de hulp van verschillende non-profitorganisaties zoals American Jewish World Service, Health without Borders en Jewish Health International heeft Vered, geboren in Nederland, programma's geïmplementeerd in meer dan tien landen, waaronder Uganda, Rwanda, Kosovo en Cambodja.

In ruil voor vliegtickets, verzekeringen en (soms) kost en inwoning, leidt Vered verpleegsters, leken en allerlei zorgverleners op, zoals de vrouwen die thuis in Zambia voor terminale HIV-patiënten zorgen.

Al haar gezondheidsbevorderingsprojecten zijn specifiek en ze geeft les op een zodanige manier dat de 'studenten' na haar vertrek zelfstandig verder kunnen.

Haar programma's omvatten: het leren aan mensen die met dakloze drugsverslaafden in Bombay werken, om HIV-infectie te voorkomen; het helpen van straatkinderen die op spoorwegplatforms in India wonen; basisgezondheidszorg en hygiëne voor overlevenden van de Tsunami, alsmede het opzetten van een kliniek in een jongerendorp voor genocideslachtoffers in Rwanda.

"Een buitengewoon lonende ervaring die ik heb gehad, was het maken van mijn eerste reanimatiepop. Toen ik eerste hulp ging geven aan een groep in India had ik een probleem. Je mag niemand onder de gordel aanraken (alleen in de spoedeisende hulp), dus hoe kun je 'eerste hulp techniek' demonstreren? Ik ging naar een naaister en legde uit dat ik een pop nodig had, ongeveer zo groot als haar vierjarige dochter. Ik stopte er een tuinslang in die was aangesloten op een ballon en voilá, Priya, wat mooi betekent, was geboren."

100 gram Insect	Protein (g)	Fat (g)	Carb.	Calcium (mg)	Iron (mg)
Ant	13.9	3.5	2.9	47.8	5.7
Grasshopper	20.1	6.1	3.9	35.2	5.0
Water beetle	19.3	8.3	2.1	43.5	13.6
Avocado	2.9	19.4	0.9		

Vered gelooft sterk in de duurzaamheid van deze projecten, wat volgens haar alleen kan gebeuren als de deelnemers materialen gebruiken die in hun eigen land beschikbaar zijn. Ze is in veel landen geweest waar ze bij het doorzoeken van voorraadkasten dure hoogtechnologische apparaten tegenkwam, geschonken door de westerse wereld, doch volledig verstoofd en nooit gebruikt!

Ook het onderwerp voeding kwam uitgebreid ter tafel. De meeste bevolkingen in de genoemde landen hebben onvoldende financiële middelen om zichzelf te voeden.

Vered heeft tabellen samengesteld van benodigde voedingsstoffen die nodig zijn om in leven te blijven en ze heeft die mogelijkheden vertaald naar de plaatselijk aanwezige voeding zoals planten, vruchten en insecten, waaronder mieren, sprinkhanen en waterkevers.

Een fraaie grafiek geeft de voedingswaarden weer, vertaald naar de lokale situatie.

Op dezelfde efficiënte wijze waarop Vered in het veld te werk gaat, wist zij gedurende een perfect getimede drie kwartier durende presentatie, voorzien van pakkende beelden, het publiek geboeid te houden.

Een ochtend om niet snel te vergeten; Vered bedankt en zet je werk voort in goede gezondheid!

Rob Coopman

BETH JULIANA ► HOE GAAT HET MET ONS ALLEN SAMEN?

בית יוליאנה
Beth Juliana

Net als in het hele land, hebben bijna al onze bewoners en personeel dierbaren in het leger. Deze gemeenschappelijke zorg geeft een eenheidsgevoel en we steunen elkaar zoveel mogelijk.

Deze steun is met name heel belangrijk voor onze tijdelijke bewoners die we hebben opgenomen uit o.a. Ashkelon en kibboets Nirim. Momenteel wonen er dertien geëvacueerden in Beth Juliana. Deze mensen hebben veel gezien en meegemaakt en we hopen dat ze bij ons een beetje tot rust kunnen komen. Onze bewoners zorgen er in ieder geval voor dat ze zich welkom voelen. Verder krijgen ze professionele begeleiding en doen mee aan de culturele activiteiten die we voor alle bewoners organiseren.

Net als in de corona-jaren is het heel belangrijk het 'gewone dagelijkse leven' zo min mogelijk te verstoren en de routine aan te houden. Dit lukt ons in Beth Juliana heel goed. De dagelijkse activiteiten gaan bijna allemaal gewoon door, sterker nog, er zijn extra activiteiten

georganiseerd. Zo waren er een marsepein workshop, bloemschikken, creativiteit met ijzerdraad en nog meer. Deze extra aandacht voor ontspanning houdt de moed erin! Daarnaast zijn er extra gespreksgroepen onder leiding van prof. Monnickendam (geheel vrijwillig, waarvoor onze dank), onze eigen maatschappelijk werksters en anderen. Op deze manier krijgen de bewoners de steun en begeleiding die ze nodig hebben.

Toen de scholen dicht gingen was het voor personeel met kleine kinderen heel moeilijk om naar het werk te komen. Ook daar kwam meteen een oplossing voor: we hebben een tijdelijke dagopvang kunnen regelen. Een van onze veilige kamers is standaard ingericht als kinderspeelkamer zodat bewoners met hun klein- en achterkleinkinderen

daar kunnen spelen. Deze ruimte was een perfecte plek voor een kinderopvang. Er kwamen zes kinderen in de leeftijd tussen drie en negen jaar. De leiding bestond uit drie oudere kinderen van onze stafleden (tussen de vijftien en achttien jaar), die zelf ook geen school hadden: Shoshana Weizel (dochter van Yael Bing, verantwoordelijk voor de receptie), Yoav en Yishai Benizri (allebei zonen van Ita Vos-Benizri, bewoners service manager). Dit ging uitstekend en het deed de bewoners goed wat kindergeluiden in huis te horen.

Omdat iedereen graag wil helpen zijn er in de lobby dozen neergezet waarin we levensmiddelen inzamelen voor diegenen die het nodig hebben. Deze dozen zijn snel gevuld en worden vervolgens door vrijwilligers doorgestuurd, zodat we kunnen blijven inzamelen.

Ook het gezellige koffie-uurtje (zowel om 10:00 als om 16:00 uur) gaat gewoon door. Donderdag 19 oktober verhuisden we 's ochtends zelfs de koffie en koek naar de Batya Cohen-zaal (onze evenementenzaal). Daar was een geweldig optreden van een trio dat bestaat uit studenten van de muziekacademie Rimon in Ramat Hasharon: Noa Friedman (zangeres, dochter van Iris, onze marketing- en verkoopmanager), Yarden Fakshen (drums) en Gal Sade

(gitaar). Ze kwamen vrijwillig mooie Israëlische liedjes spelen en zingen, een perfecte afleiding.

Op woensdag 1 november was het de beurt van onze staf voor ontspanning en afleiding. Vier professionele massagetherapeuten en Eveline Pollak – reflexologie (als vrijwilligster, onze dank) zorgden ervoor dat de staf weer extra kracht kreeg. Ook was er gezorgd voor een buffet met lekkere hapjes zodat er tijdens het wachten genasjt kon worden. Het was een groot succes.

Van de Liberaal Joodse Gemeente in Amsterdam ontvingen we tientallen wenskaarten, gemaakt en geschreven door de kinderen die in 'Talmud Torah' Joodse les krijgen. Met deze leuke kaarten werd onze bewoners een hart onder de riem gestoken. Dat kon iedereen zeer waarderen.

U ziet dat we er alles aan doen om de structuur en de gezelligheid te waarborgen. Samen zijn we sterk! Vanzelfsprekend wensen we iedereen (ook in het buitenland) veel sterkte toe en dat alle gegijzelden en soldaten snel weer gezond thuis zullen zijn.

Ita Vos

BETH JOLES ► SOCIAAL EN CULTUREEL LEVEN IN OORLOGSTIJD

Israël is in staat van oorlog. En ook al zwijgen in Haifa de sirenes van het luchtalarm, toch leven en ervaren we allemaal de oorlog die ons overvallen heeft. We voelen de pijn van de ontvoerden en hun families. We steunen de soldaten en hun families, die bezorgd zijn voor hun veiligheid en we volgen het nieuws op de voet. En tegelijkertijd vragen wij ons af: Als het hele land in staat van mobilisatie verkeert, hoe gaat dan in Beth Joles het leven zijn normale gang?

De routine is natuurlijk een vereiste: zorg voor het welzijn van de bewoners, het behoud van hun levenskwaliteit en bezigheden, voortgang van het dagelijks leven. De mensen zetten zich in met woord en daad. Iedereen kan een bijdrage leveren – en bij ons zijn het personeel en de bewoners zelf actief!

Zo hebben we toiletartikelen en etenswaar gekocht uit donaties die door personeelsleden en bewoners zijn ingezameld. Een grote hoeveelheid kleding werd ingepakt en naar de verzamelstations gebracht. De bewoonsters van het huis, met hulp van de groep leerlingen van de Reali-school in Haifa, bakten koekjes en gebak die werden ingepakt en afgeleverd voor de soldaten. Tevens kregen enkele uit het noorden geëvacueerde Hollandse echtparen onderdak in ons Huis.

Op de handwerkclub is een grote hoeveelheid wol ingekocht en de leden van de handwerkclub zijn met grote inzet begonnen met het massaal breien van bivakmutsen voor de soldaten... zoals vroeger. Ook de keramiekclub doet mee met het landelijke project 'Anemonen voor de regen': het maken van anemonen van klei voor plaatsing op de daarvoor bestemde locaties op de begraafplaatsen rondom de Gazastrook. Een persoonlijke, creatieve bijdrage, die aansluit bij een geweldig collectief project.

Een nieuwe activiteit, creatief schrijven, die nog niet zo lang geleden is gestart, bleek bijzonder geschikt voor de huidige periode. In het begin, nog voor de oorlog, verwelkomden de leden van de klas blij deze kans om hun levensverhaal op papier te zetten. Sommigen schreven proza, anderen poëzie. Sommigen deelden de stukken die

ze hadden geschreven met de groepsleden en zo bleek het mogelijk om verborgen talenten te ontdekken, maar ook om persoonlijke ervaringen te delen met andere groepsleden. En nu, tijdens de oorlog, is het schrijven een uitstekend hulpmiddel voor het uiten van gedachten, herinneringen en persoonlijke ervaringen, die betrekking hebben op oorlogsdagen van weleer, en om onderwerpen te verwerken en te delen in de groep.

Een andere mogelijkheid voor een emotioneel rustgevende ervaring was een bezoek van een groep blindengeleidehonden. De bewoners konden de honden aaien, leiden, en met hun spelen en het oefenen van taken en simpele training ervaren. Deze getrainde honden passen zich goed aan bij de behoeften van hun partners in de activiteit en geven een gevoel van samenzijn, respect, betrokkenheid, liefde en acceptatie. In deze tijd vervult dit echt de behoefte aan samenzijn – zonder woorden en met veel empathie.

Fitnessroom en spa

Mens sana in corpore sano – een gezonde geest in een gezond lichaam. Samen met de zorg voor het welzijn van de bewoners en de mentale ondersteuning, is een nieuwe moderne fitnessroom geopend, aangepast voor bejaarden. Dit kon gebeuren dankzij een donatie van wijlen mevrouw Esther Lipshitz, een Nederlandse met een bijzondere band met Beth Joles. In deze ruimte staan loopbanden, fietsen voor het trainen van armen en benen, multitrainer-apparaten en meer moderne apparatuur.

Voor iedere bewoner wordt door de huisdokter en de gymlerares een persoonlijk programma op maat gemaakt. Bij de fitnessroom is ook een spa-ruimte geopend, waar naast massages en cosmetische behandelingen, een verscheidenheid aan alternatieve medische behandelingen wordt aangeboden, zoals shiatsu en reflexologie.

67 jaar Beth Joles

Het culturele leven in het Huis omvat, naast de clubs en cursussen, ook allerlei feesten en vieringen. Deze zomer werd de 67e verjaardag van Beth Joles gevierd, waarvoor naast de bewoners en personeelsleden, ook de bestuursleden, vrijwilligers en gepensioneerde werknemers waren uitgenodigd. Het huisteam verraste het publiek met een speciaal voor de viering geschreven en opgenomen lied. De legendarische zangeres Shulamit Aharon trad op als artieste en uiteraard werd er voor alle bewoners een speciaal diner geserveerd.

In ons huisblad Pinat Haruach, oorspronkelijk 'De Windhoek', die meerdere keren per jaar verschijnt, staat als titel "Het Huis waar je je thuis voelt". En inderdaad lukt het in het Huis om zowel voor de bewoners als de personeelsleden een gevoel te scheppen van verbondenheid, comfort en welzijn – want dit is het Huis waar je woont en geniet!

Suzie Lowenheim

(vert. door Arie Szjnai)

Jad Davids יד דוידס
The Joseph Zvi Davids Welfare Fund Ltd.

**U WILT IEMAND
EREN OF EEN
CADEAU GEVEN?**

En tevens Jad Davids
steunen om anderen
te helpen?

Elke andere donatie is
natuurlijk ook altijd welkom
(vrij van belasting)

**Bank Leumi: 10
Snief Raanana: 828
Rekening nummer:
6290046**

Schenk dan een mooie oorkonde!

elk bedrag vanaf 100 ₪
is welkom

een "zilveren" oorkonde vanaf 500 ₪
een "gouden" oorkonde vanaf 1000 ₪

**Neem contact op met:
Davidsonds60@gmail.com**

*Voor oorkonden van Jad
Davids kunt u zich wenden tot:
054-4333105, Bij geen gehoor
graag een bericht achterlaten.*

*Bankrekening Jad Davids: 215200/95, Bank
Leumi Ra'anana, snief 942,
graag met vermelding van naam en adres
(voor de kwitantie).*

CHAI

18 X OVERLEVEN

ALICE TEN NAPEL

door Bart Berman

In dit boek komen achttien overlevenden van de Sjoa aan het woord, geïnterviewd door Alice ten Napel. Hiervan bestaat de helft uit Israëliërs van Nederlandse afkomst: Sophie Engelsman-Huisman, Marianne van Geuns, Judith Ilan-Onderwijzer, Elly Maoz-Drukker, rabbijn Izak Vorst, Rob en Greet Coopman-Troostwijk alsmede Majer en Myrna Tugendhaft-Reens.

Beide laatstgenoemde echtparen zagen echter elk een identieke, uitvoerige inleiding – hoe verantwoord ook – geplaatst boven hun respectievelijke getuigenissen, een storende doublure.

Verder noemen we nog de hier overbekende Nederlanders Salomon en Rose Marie Bouman-Frijda. Voor sommigen geldt dat hun levensverhaal al eerder in boekvorm verscheen; meermalen door toedoen van onze 'eigen' onvermoeibare Miriam Dubi-Gazan.

De volledige titel van het boek luidt '...en over leven voor, tijdens en na de Holocaust'. Het spoor terug wordt nagegaan, de zonnige eerste jaren, ruw verstoord door die van de vervolging. Daarna een nieuw perspectief en, een enkel geval van uitzichtloosheid daargelaten, het verwerven van een ondanks alles positieve balans. Een vertaling van 'Chai' zou dan ook kunnen luiden 'Het leven gaat door'.

Claudia Kamergorodski fotografeerde de bijbehorende portretten, Piet van Os verzorgde de vormgeving. Warm aanbevolen!

*Alice ten Napel, *Chai, 18x overleven en over leven voor, tijdens en na de Holocaust*. Uitgave www.boek-chai.nl, ISBN 978 90 833 4240 5.

UIT DE
GEMEENSCHAP

DE DAPPERSTE KINDEREN VAN DE WERELD*

OVERLEVEN NA DE 7/10 POGROM

DOOR MIRJAM REIJNEN

9 november 2023

IK BEN BLIJ ALS IK 'S OCHTENDS WAKKER WORD, EEN PAAR MINUTEN VOOR JOU. IK
LUISTER NAAR DE GELUIDEN DIE JE MAAKT. DE LICHTE ADEMHALING VAN DIEPE SLAAP, HET
LICHT GESNURK EN ZELFS HET TANDENKNARSEN. IK WEET PRECIJS WELK GELUID BIJ WIE
HOORT. IK KIJK NAAR JE GEZICHT EN JE ZIET ER VREDIG UIT.

Wat zijn jullie dromen? Goede dromen vast, want soms zie ik een klein lachje verschijnen. Ik aai over je hoofd en haal het haar uit je gezicht, ik kroel met jou zonder dat je het in de gaten hebt. Ik ga jullie alle drie stiekem langs, mijn kinderen.

Als je je ogen opendoet lach je naar mij. Ik zeg je hoeveel ik van je hou en dat jullie de mooiste en dapperste kinderen van de wereld zijn. Wanneer je begint te beseffen waar je bent, raak je van streek. Je bent niet in je eigen huis, niet in je eigen bed. Je draagt je eigen kleren niet en hebt geen eigen speelgoed. Je hebt geen eigen thuis. Je gaat niet naar je eigen school en ontmoet niet al je eigen vrienden.

Sommige van hen zal je nooit meer ontmoeten, je weet het. Je begint te huilen en ik probeer je te troosten. We huilen samen en ik wacht gewoon tot ik de volgende ochtend weer wakker word, een paar minuten voor jou.

Aliya van Rotterdam naar kibboets Nahal Oz

In maart 2018 gingen we op aliya en verruilden de stad Rotterdam voor een kleine kibboets in het westen van de Negev, Nahal Oz, zo'n zeshonderd meter van Gaza, recht tegenover Gaza-stad. We wilden onze kinderen een Joodse opvoeding geven en ook het groeiende antisemitisme in Nederland baarde ons zorgen. We bezochten de kibboets een jaar eerder en het voelde direct als thuiskomen, hier wilden we gaan wonen, de zionistische droom.

Na iets meer dan een jaar waarin we al redelijk gewend raakten aan de raketbeschietingen vanuit Gaza, overleefden we een directe raketinslag op ons huis. In de 'saferoom' in ons huis hoorden we en voelden we de enorme explosie. De huiskamer was verwoest. We kwamen er overheen, ieder op zijn eigen manier, maar uiteindelijk wel samen, we gingen verder.

Als we dit aankunnen dan zou het goed komen, erger zou het toch nooit worden.

Impact op ons leven

Ik werk(te) in een bezoekerscentrum in moshav Nativ HaAsara, zo'n tweehonderd meter van de grens met Gaza, Nativ leShalom, the Path to Peace. De weg naar vrede. Iedere dag vertelde ik daar hoe het is om te leven zo vlakbij Gaza, hoe het is om kinderen op te zien groeien onder de terreur van Hamas en Islamic Jihad en wat voor een impact dat heeft op het leven. Ik sprak de hoop uit op vrede en samenwerking tussen de Palestijnen en Israëli's.

Een bezoek eindigt altijd bij de grens met Gaza. Hier nodigen we mensen uit om een steen van keramiek op de grote muur te plakken. Een muur die de mensen moet beschermen tegen directe beschietingen vanuit Gaza. Op de stenen kunnen mensen een wens schrijven voor ons, voor Israël, voor zichzelf. De stenen worden vastgeplakt in een mozaïek die de woorden Shalom, Salaam en Peace vormen. Gericht naar Gaza zodat de mensen daar onze boodschap kunnen zien.

Het hek dat ons moest beschermen

Dat we daar stonden onder het oog van Hamas die ons toe schreeuwde vanuit een uitkijkpost die hoog boven de grensmuur uittorende, kon ons niet zo heel veel schelen. Ik vertelde daar ook altijd over de nieuwe afscheiding, die pas een jaar of 3 geleden is afgebouwd. Een afscheiding zo diep de grond in tot het grondwaterniveau; op sommige plekken meer dan 70 meter diep. Infiltraties via tunnels werden zo bestreden. Die afscheiding met bewegingssensoren, camera's en de nieuwste technologieën zou ervoor zorgen dat terroristen nooit meer Israël binnen zouden komen, in ieder geval niet vanuit Gaza.

Tot die Sjabbat, Simchat Tora, 7 oktober 2023

De dag die ons leven compleet veranderde. Want wat we allemaal als onmogelijk beschouwden,

Een verwoest huis in Nachal Oz (niet het huis waar de familie Reijnen in woonde)

gebeurde toch. Terroristen drongen Israël binnen, niet via tunnels maar over en door het hek heen. Urenlang zaten we in onze 'veilige kamer' om ons te beschermen tegen raketten vanuit Gaza maar ook in de wetenschap dat we in de kamer waren waar Hamasterroristen als eerste zouden zoeken.

Het was kiezen tussen twee onmogelijke opties en de gevolgen daarvan. Urenlang zonder eten, drinken, zonder toilet. Ontzettend warm maar te bang om de airco aan te zetten, omdat ieder geluid onze aanwezigheid zou verraden. Staand bij de deur om de hendel omhoog te houden, om weerstand te bieden tegen terroristen. Om ons heen hoorden we stemmen, Arabisch, allahu akbar, gevolgd door het geluid van machinegeweren.

Op de momenten dat we wel even mobiel bereik hadden, stroomden de whatsapp-berichten binnen van vrienden en burens. Verschillende berichten maar in de kern hetzelfde. Terroristen drongen de huizen binnen met maar één doel: zoveel mogelijk mensen te vermoorden. Na 17 uur zijn we bevrijd door het leger en hebben we het huis verlaten met ieder één tas.

Zonder te weten voor hoelang, niet meer achterom gekeken. Ons huis, eens zo'n fijne plek, was onze veilige

Familie Reijnen in Nachal Oz zoals het was bij een bezoek van de Aleh redactie in 2019 (Foto's Ya'akov Almor)

haven niet meer. Er zijn verschrikkelijke dingen om ons heen gebeurd. De gruwelijkheden zijn niet te beschrijven. Vrienden, burens, klasgenootjes zijn ons ontnomen, bruut uit het leven weggerukt. Een maand later was het lot van velen nog steeds onduidelijk. De eens zo mooie kibboets, groen, vruchtbaar, vol leven is ons afgenomen. We zijn verscheurd door verdriet. De kibboets is nu een legerbasis, een militair terrein. Wij zijn relatief veilig nu, in het noorden van Israël ondergebracht. We hebben een kamer van 18 m² met zijn vijven, maar dat we hier mogen zijn, ons gezin compleet is, daar zijn we ontzettend dankbaar voor.

Er wordt gezocht naar meer permanente oplossingen, maar met 250.000 mensen die op de vlucht zijn is dat niet makkelijk. We leven van dag tot dag. Het is duidelijk dat we het komende jaar niet naar huis kunnen. En als het eenmaal zover is, willen we dan nog wel terug? Kunnen we daar nog leven zonder angst, pijn en verdriet?

Am Yisrael Chai

** Het gezin vond inmiddels passender woonruimte. Dit artikel stond eerder in de digitale Vrijdagavond: <https://devrijdagavond.com>. Voor Aleh hebben we het enigszins aangepast.

Over Mirjam Reijnen:

Mirjam Reijnen-Heutink (42) is getrouwd met Raymond (46) en ze hebben drie kinderen Ariëlla (8), Samuel (12), Nathan (14). Mirjam werkte achttien jaar lang als brandweervrouw/hulpverleenster in Rotterdam, nu is ze in Israël vrijwilliger bij de brandweer. In eerste instantie werkte ze in Nahal Oz bij de koeien. Een jaar geleden begon ze zich te ontplooiën in de toeristensector met als missie mensen bewust maken van het leven aan de grens met Gaza. Op vrijwillige basis is ze onderdeel van het sprekersteam voor het ministerie van Buitenlandse zaken van Israël.

UIT DE GEMEENSCHAP

ONTDEKKING!

DOOR RIEK LEVIE

Kortgeleden werd ik opgebeld door iemand, die zei, dat we samen op de schrijfcursus waren geweest. Dat is meer dan tien jaar geleden! Ze had gehoord via Beit Daniel, de Liberale gemeente in Tel Aviv, waar we beiden lid van zijn, dat ik ziek ben en ze wilde me bezoeken. Daar had ik geen bezwaar tegen en we maakten een afspraak voor zondag 26-08-2023.

Ze heet Digla. Ze kwam zoals afgesproken en we hadden meteen een prettig gesprek waarbij we elkaars ervaringen uitwisselden. Ze sprak ook wat Nederlands en ik vroeg haar hoe dat kwam. Ze vertelde, dat haar moeder Nederlandse was, Alice heette en in kibboets Ayelet Hashahar had geleefd. Dit laatste was voor mij heel bekend en ik zei meteen, dat haar achternaam dan De Vries moest zijn, hetgeen ze beaamde!

Daaruit bleek, dat zij en haar echtgenoot in de jaren 1948-1949 (tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog) de pleegouders waren geweest van mijn broer Jules (Jehuda, toen 20 jaar), die als MACHAL, (Midnadeev Choets La-arets, vrijwilliger uit het buitenland) naar Israël was gekomen en rechtstreeks het leger was ingegaan. Deze soldaten kregen pleegouders. Dat bleken dus de ouders van Digla te zijn geweest en tot die ontdekking kwamen wij bij haar bezoek bij mij in 2023, dus 78 jaar na dato!

We waren allebei volkomen verrast en het gaf ons meteen een zekere binding. We namen ons dan ook voor elkaar vaker te spreken.

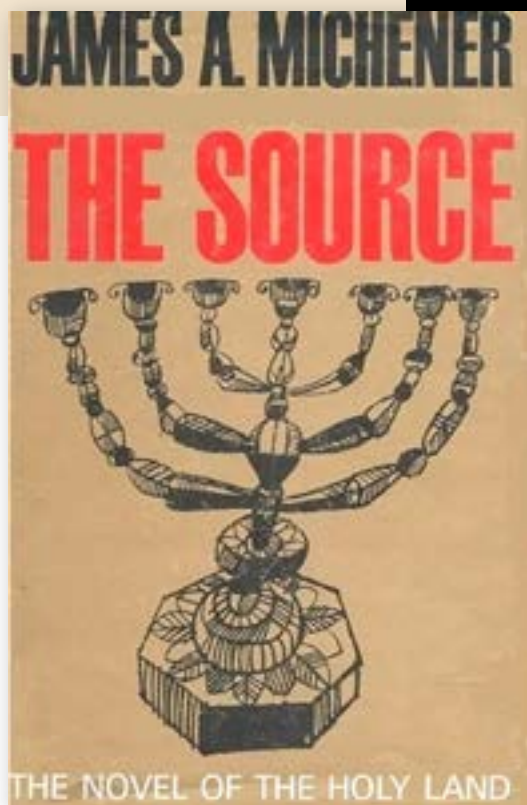
Bovenstaande vond ik waardig om in ALEH te vertellen.

UIT DE GEMEENSCHAP

AANGENAAM, IK BEN OP ZOEK NAAR BARTELS!

DOOR BARUCH BAR TEL

Het is aangenaam om kennis te verwerven en ook doorgaans om een nieuwe kennis te maken. In het artikel 'Joodse Namen en Namen van Joden' in de Aleh van april 2023, roept Chaya Brasz op tot reacties. Op pagina 26 in dat artikel werd mijn naam Bartels vermeld als בר-טל waar dit בר-תל moet zijn.

Het verhaal van de hebraïsering van mijn naam is als volgt.

In 1972 deed ik voor mijn studie aan de Landbouwhogeschool in Wageningen praktijk bij Yoshua Atsmon (Sem de Groot) z.l. op het veredelingsbedrijf Mivhor van Hazera in Kiryat Gat. Tegenover dit bedrijf ligt Tel Lachish. Gedurende de acht maanden van mijn verblijf las ik het boek 'De Bron', de Nederlandse vertaling van The

Source, המקור van James Michener. Het verhaal over een Amerikaans team van opgravers van een imaginaire tel ergens in Galilea. Het verhaal sprak mij bijzonder aan en ik besloot mijn Nederlandse naam Bartels te hebraïseren tot Bar-Tel, zoon van de heuvel. In het Engels is dat Son of the Hill.

Als ברטלס geschreven sprak men mijn Nederlandse naam immers uit als Bartless en ik wilde niet less maar more. Een belangrijk voordeel was ook dat ik in mijn handtekening de 's' aan het eind nu gewoon weg kon laten. Maar bij het aanvragen van een e-mail adres werd het tussenliggende streepje niet geaccepteerd. Verder bleek dat streepje ook problemen te geven in alfabetische rangschikkingen. Zo is mijn naam uiteindelijk geworden tot Bar Tel zonder streepje ertussen en er is geen enkele reden om daar Tal (טל) van te maken.

De Nederlandse naam Bartels is afgeleid van Barthelomeus en die weer van Bar Telmeen, één van de verspieders van Yoshua, niet dezelfde als voornoemde. Een telem תלם is een vore. Die verspieders fungeerden als voortrekkers voor de intocht in Eretz Kna'an. Ook dat paste mij als landbouwkundige. Jaren geleden werd ik aangehouden voor een autopapierencontrole. De agent las hardop uit mijn teoedat zehoet "Bar Tel Baruch". Maar ook daar [in Tel Baruch, Red.] heb ik geen kennissen.

Misschien is er nog een Bartels, al dan niet in Israël, die zijn naam tot Bartal hebraïseerde, maar hoe dat in de Aleh tot 'uit de dauw' werd is mij echt niet duidelijk. Het zou mij aangenaam zijn mijn kennis hieromtrent te verruimen en met deze Bartels kennis te maken.

Dit overzicht van gevallen soldaten met Nederlandse partners of (groot)ouders is gebaseerd op gegevens van de IDF en leden van de IOH. Het is misschien niet volledig. Daarvoor bieden we van te voren onze excuses aan. Graag ontvangen wij aanvullingen en correcties.

יהי זיכרם ברוך

Nadav Amikam was 39 jaar, toen hij op 7 oktober sneuvelde tijdens de verdediging van kibboets Kfar Aza. Hij maakte deel uit van de gewapende verdedigingsgroep van de kibboets, was eerst vermist en is pas op 17 oktober begraven. Hij was rav samal rishon mitkadem (in reservedienst). Zijn oorspronkelijk Nederlandse vrouw, Jessica Timmer en hun twee kinderen logeerden gelukkig elders na een soekot-feestje in een andere kibboets, verder weg van de Gazastrook. Zij zijn met andere bewoners van Kfar Aza in Shefayim ondergebracht.

Jehonatan Yosef Brand uit Jeruzalem was 28 jaar en vocht in het noordelijke deel van de Gazastrook als tankist (Gdud. 52 – 401). Hij sneuvelde op 2 november en was rav samal rishon (in reservedienst). Op 3 november is hij op Har Herzl in Jeruzalem begraven. De namen van zijn ouders zijn Chanan en Jocheved. Hij was een kleinzoon van Margriet Vega en Shimon Vega z"l (Rehovot).

Rebecca Henrietta Johanna Baruch, 'Rivka' kwam op Aliya uit Nederland, was in militaire dienst en volgde de officiersopleiding. Ze was een 'chayelet bodedet', een soldate zonder familie in Israël. Haar ouders zijn Robbert en Sacha Baruch uit Den Haag. Sèren ('kapitein') Rebecca Baruch was in het buitenland op 7 oktober maar kwam als vele andere reservisten terug naar Israël om het land te verdedigen. Zij liep tijdens deze bijzondere diensttijd een ernstige infectie op en stierf daaraan in het ziekenhuis in Tel Aviv. Ze is op 22 januari 2024 begraven op de Jeruzalemse militaire begraafplaats Har Herzl in tegenwoordigheid van haar – reeds tijdens haar ziekte – uit Nederland overgekomen familie en vrienden en vriendinnen, vooral uit het Israëlische leger. Zij heeft organen ter beschikking gesteld voor transplantaties.

Ranni Tamir was 20 jaar, zoon van Eldad en Sharon, toen hij op 24 december sneuvelde als samal in chativat Nachal, gdud 50. Zij vochten in de Gaza strook. Ranni kwam uit Ganei Am en is daar ook begraven. Hij is een kleinzoon van Jettie Frank-Leverpoll en Jair Frank z"l.

Shay Uriel Pizem uit kibboets Ein Hanatsiv vocht als tank-commandant in gdud 9 (401), rav samal rishon in reservedienst. Hij sneuvelde op 15 december als 23-jarige in het zuidelijke deel van Gaza. Hij is een zoon van Shimon Jehuda en Karmit. Zijn grootouders zijn Joop en Renée Waterman. Shay was getrouwd, woonde in Efrat en was net vader geworden.

Nadav Amikam z"l met zijn nog jonge gezin, Jessica Timmer en hun twee kinderen.

OFIR ENGEL KREEG MET SPOED NEDERLANDS PASPOORT

RED.

Ofir Engel (17) uit kibboets Ramat Rachel bij Jeruzalem was zijn vriendin Yuval gaan opzoeken in kibboets Be'eri. Hij werd samen met haar vader op 7 oktober gekidnapt naar Gaza. De terroristen gaven de vrouwen – de moeder van Yuval met haar drie dochters – bevel op het gras te wachten. Daar vandaan zijn ze ontsnapt. Ofir's familie heeft Nederlandse wortels en had in het verleden de procedure gestart om het Nederlandse staatsburgerschap te verkrijgen. Als gegijzelde kreeg hij via een noodprocedure versneld zijn Nederlandse paspoort. Vooral zijn nog Nederlands sprekende grootvader bewoog hemel en aarde om voor Ofir op te komen en verscheen in Nederland in de media. Zijn

tante Yael Engel-Lichi was regelmatig in Israël op de televisie.

De inmiddels 18 jaar geworden jongen werd na 54 dagen gevangenschap door Hamas vrijgelaten in het kader van de eerste 'gevangenenruil'. De vader van Yuval, Yossi, en een oom, Eli, zijn nog gevangen in Gaza. Over Yossi werd inmiddels bekend dat hij niet meer in leven is. Nederlandse politici, het ministerie van Buitenlandse zaken en de consulaire dienst hebben zich voor het vrijlaten van Ofir ingezet. In een bliksembezoek op weg naar Qatar sprak demissionair premier Mark Rutte op de luchthaven BG drie kwartier met de familie. Hij legde kort daarna het geval voor aan de Emir van Qatar. Ook demissionair minister van Buitenlandse zaken Hanke Bruins Slot bezocht Israël en sprak met de familie evenals de nieuwe ambassadeur Marriët Schuurman, die het op haar nieuwe standplaats direct heel druk kreeg met de aspecten van de oorlog.

Of al deze aandacht en het Nederlandse paspoort de doorslag gaven is niet na te gaan. Ofir Engel viel ook zonder dat op grond van zijn leeftijd in de categorie voor vrijlating als 'minor'. In ieder geval werd duidelijk hoe belangrijk – levensreddend – het hebben van meerdere nationaliteiten opeens kan zijn en tevens dat men zich vanuit Nederland met groot verantwoordelijkheidsgevoel voor de jongen inzette. Hierbij een RTL-interview met Ofir enkele weken na zijn vrijlating. <https://www.youtube.com/watch?v=Rtb5pQI19EI>

UIT DE GEMEENSCHAP

HOOFD OFFICIER ARTILLERIE

DOOR MAX NATHANS

ZAFRANY & KOLBRENER

Zafrany & Kolbrener is een jong en dynamisch advocatenkantoor in het hartje van Jeruzalem. Het is gespecialiseerd in zaken betreffende onroerend goed, bewindstellingen, (levens-)testamenten en nalatenschappen.

Zafrany & Kolbrener biedt professionele oplossingen voor haar cliënten en legt de nadruk op de menselijke kant van de wet. Het team is drietalig (Ivriet, Engels, Nederlands) en is in het bijzonder begripvol voor de behoeften van nieuwe immigranten. Het zal hen van het begin tot het eind helpen met het navigeren binnen de gecompliceerde Israëliische wetten.

Zafrany & Kolbrener biedt ook administratieve en notariële diensten, waaronder verificaties en andere juridische diensten.

Zafrany & Kolbrener werkt niet alleen vóór u, maar vooral mét u, om zo tot een optimaal resultaat te komen.

Esther Chaya Zafrany
Esther@zk-adv.co.il
+972-58-7188536

Nederlanders staan meestal niet bekend als grote militairen, maar op 26 september schreef Max Nathans vanuit Kibboets Matzuba het volgende berichtje aan de Aleh-redactie:

SHALOM!

Ik wilde jullie even laten weten dat mijn zoon Yair een heel serieuze nieuwe baan heeft in het leger. Hij werd קצין ראשי תותחנים, [Hoofd Officier Artillerie]. Ik heb er een filmpje van gemaakt, dat voor iedereen zichtbaar op youtube staat: <https://youtu.be/r3-t9HYcygY?si=KUbgpjzKwYkz4RIU>

Tien dagen na dit bericht van Max Nathans, was het 7 oktober en begon de oorlog. Hij stuurde onlangs een nieuw filmpje met de woorden: Shalom! Ik vond dit net. Yair links naast zijn grote baas, Opperbevelhebber Hertzi Halevi.

<https://youtu.be/rqeMnxrwjXg?si=QfeWpW5Y4c58prRL>

Besorot tovot! Moge iedereen behouden blijven.

Nieuwtjes uit Peki'in in oorlogstijd

In de namiddag van 7 oktober 2023 kom ik op de weg tussen onze huizen mijn Druzische overbuurman Salman tegen. Doorgaans is hij goed geïnformeerd over de politieke situatie in het land. Het is dan nog voor de dramatische verklaring van premier Netanyahu: "Burgers van Israël, wij zijn in oorlog." Ik vraag hem wat er na de onbeschrijflijke gebeurtenis van vandaag in Otef Aza zal gebeuren. Hij antwoordde, terwijl zijn gezicht opvallend betreft: "Katastrofa, Ruth! Tshah zal Gaza binnenvallen en helemaal plat gooien. Tegelijkertijd zal Hezbollah worden aangevallen. Twee fronten. En ze zullen niet stoppen voordat het karwei geklaard is. We zullen veel offers moeten brengen."

In de week erna horen we al de eerste dreunen van de artillerie aan de grens met Libanon waar we hemelsbreed acht kilometer vandaan wonen. Het eerste alarm jammert door het dal. Met daarop meteen de 'ramkol' (luidspreker) met de Druzische omroeper. Ik ben dan net in de groentewinkel van Narriman; ik ben daar al bijna twintig jaar klant. De vriendelijke eigenares roept mij, omdat ze weet dat ik het Arabisch maar een beetje versta: "Ruth, de omroeper zei dat er van nu af aan geen alarm meer in Peki'in zal zijn." En inderdaad, sindsdien heb ik dat ook niet meer gehoord. Wel vaag in de verte vanuit de Joodse dorpen.

Ondertussen dreunden de militaire auto's over onze weg, in de richting van de grens. Opvallend is de ouderdom van het materieel. In huis kan ik horen of er weer een legerauto langskomt, door het gierende geluid. De soldaten weten kennelijk niet wat 'dubbel klutsen' betekent als zij tegen onze hellingen moeten schakelen. Bij de kruising van onze weg – eens werd die voor strategische doeleinden door de Britten aangelegd – met de weg Nahariya-Tsfat, wordt onder de bomen een militair kamp ingericht met tanks en tenten. De Joodse dorpen in ons dal worden meteen voorzien van militaire wachtposten en het hek wordt gesloten. Zwaar bewapende soldaten controleren elke auto die naar binnen wil. "Naar wie ga je toe?" En in het begin van de oorlog, bellen zij dan de betreffende persoon, of je bij hen bekend bent. In de loop van de weken verschijnen er ook vrijwilligers uit het dorp. Wel boeiend om te zien hoe dames een metamorfose ondergaan, als ze een kogelvest aankrijgen en er een wapen aan hun jurk hangt.

beveiliging hebben gekregen. Met name voor de Druzische dorpen waarvan de zonen vooraan staan in de linies van onze oorlog. Een schande! De eerste week nadat het leger Gaza is ingetrokken, vallen in de Druzendorpen al de eerste slachtoffers. Dus ook in Peki'in. En juist Jamal, kleinzoon van ons 'vlaggenschip' Gidon Abbas, voorheen generaal van de Mishmar Hagvul. Mijn buurman.

Jamal, 23 jaar, officier bij de Parachutisten (commando bataljon 101). Het dorp is geschokt. Ik, als 50% van de Joodse minderheid in het dorp, voel me zwaar verplicht aan mijn Druzische dorpsgenoten. Ik ga naar mijn burens, dank ze voor hun loyaliteit, de tranen rollen over mijn wangen. Ik leg het hun uit, maar Kamal zegt: "Nee, je hoeft niet te bedanken, wij zijn Israëlische staatsburgers, dus we doen gewoon mee!" Tijdens de komende weken zal ik steeds meer ervaren hoe loyaal de Druzen aan ons zijn en hoe ze helemaal achter het leger staan. Ze willen dat wij doorgaan tot het eind, want ook zij zijn de terreur van Hamas en Hezbollah meer dan zat.

De rouwdienst is een schrijnende gebeurtenis. Zoals gebruikelijk zijn daarbij de mannen en vrouwen van elkaar gescheiden. Duizenden mensen. Een zee van witte sluiers, de sheiks met hun wit-rode hoofddekseis. Het leger is ruim vertegenwoordigd. De rode baretten van de Parachutisten steken scherp af. Gelaten wacht men de ambulance af waarin het lichaam van Jamal wordt aangevoerd. Als die arriveert kijken de mensen eerbiedig naar achteren. De kist wordt uitgeladen, omwikkeld met de Israëlische vlag. Ellenlange toespraken volgen. Plechtig moment als grootvader generaal Abbas in Druzenkledij zijn dode kleinzoon de laatste eer komt bewijzen.

En eindelijk nemen dan de kameraden de kist op de schouders en banen zich een weg door de menigte. De moeder reikt tevergeefs nog naar de kist. Het Druzische begrafenis-ritueel rond een gewoon bed met lakens en dekens, omstuwd door de weeklagende vrouwen, is niet aan de orde geweest.

Salman kreeg gelijk. Sami, zijn zoon, officier bij de modi'in (inlichtingendienst), heeft het nu druk met Libanon.

Ruth de Jong

Het is herfst, inmiddels winter. De notenbomen schudden hun vruchten af bij storm en bij regen. Tijd voor mij om te gaan rapen. In de Joodse dorpen staan pekaanbomen. Ik heb al manden vol geraapt en deel ze gul uit aan mijn Arabische en Druzische burens. Als ik weer naar Peki'in rijd, zijn daar geen militaire wachtposten. Geen hek. Ik kan rijden waar ik wil. Niemand vraagt mij wat ik kom doen. Er staan ook geen tanks opgesteld of artillerie. In de grote jeugdherberg zitten overigens wel soldaten, die op Sjabbatochtend door de velden naar het nieuwe Peki'in lopen om de sjoeldienst bij te wonen.

Tot nu toe is het mij niet duidelijk geworden, waarom de Arabische en Druzische dorpen hier in ons Galilea – het voorbeeld van vreedzame co-existentie – geen extra

Dit wordt geen wetenschappelijke verhandeling. De meest excellente breinen hebben zich over dit onderwerp gebogen, en hun fraaie redeneringen met aangehaalde voorbeelden gepubliceerd. Voor mij gaat humor over de 'onverwachte wending', die in een conversatie of een verhaal een zekere mate van amusement verschaft aan de toehoorder.

Deze column gaat daarnaast over moppen en humor, bijna hetzelfde en toch echt helemaal niet. Moppen heten in het Engels 'canned jokes' (ofwel ingeblikte grappen) die panklaar in duizenden vormen bestaan. In Nederland was Max Tailleur de meester van deze grappen, vooral uit het 'Jiddische' fonds, en hij wist ze ook aan het algemene publiek te verkopen door zijn prachtige voordracht. Het afvuren van reeksen moppen is in de praktijk overwegend echt iets voor mannen, en wordt veel minder bij vrouwen gezien.

Humor, in mijn belevingswereld, is een spontane, originele uiting in het kader van een vloeiend gesprek; het komt opeens te voorschijn, niet uit een boek of collectie, maar het welt in real time op uit het brein van de spreker. Het heeft iets zelfgemaakts. Een verwarrend element is, dat er ook een passende mop te berde gebracht kan worden in een gesprek of verhaal, maar dat klinkt anders; die mop heeft een inleiding nodig van zoiets als: "Ik kende iemand ...", of "Ik hoorde onlangs ...". Hij heeft ook een 'vaste vorm' uit de collectie.

Ik ken beide soorten: de moppentappers, waar ik natuurlijk altijd om moet lachen, en de originele humoristen die een gesprek weten te verrijken. Mijn voorkeur ligt bij de laatste categorie.

Eldad Kisch, augustus 2023

SOFEER KREEG EEN NIEUW THUIS

“Bolleboos, geintje, mazzel, koosjer, Sjoa, het Nederlands bevat meer woorden uit het Hebreeuws dan menigeen denkt. Maar is het Jiddisch of Jiddisj, kosjer of koosjer, Shoah of Sjoa? Waar ligt de klemtoon bij Sjoa, wat is het meervoud van Talmoed, en wat is een midrasj, en hoe schrijf je de namen van Israëlische politici, Israëlische plaatsnamen en Bijbelse figuren?” Antwoorden op deze vragen zijn te vinden op de nieuwe website van Sofeer: <https://sofeer.ivdnt.org/>

Sofeer bestaat al geruime tijd. Het is een digitaal woordenboek van Hebreeuwse en Jiddisje woorden in het Nederlands. Je vindt daar dus informatie over spelling, betekenis, uitspraak en herkomst. In 2002 publiceerde Sdu Uitgevers het boekje Hebreeuwse en Jiddisje woorden in het Nederlands (het ‘Oranje Boekje’), samengesteld door Henk Heikens, Henk D. Meijering, Hilde Pach, Jaap de Rooij, Abraham Rosenberg en Ariane Zwiers. De website Sofeer volgde in 2008.

Dat wij ons daar met de Aleh en wonend in een ander dan het Nederlandse taalgebied, niet te veel van aantrekken schreven we al in ‘Van de redactietafel’. Het is niet te doen! Voor velen van ons zijn de translitteraties naar Engelse weergaven diepgaand ingesleten in ons woordbeeld. Dat

maakt een tweede omzetting ervan naar het Nederlands niet alleen overbodig maar zelfs onnatuurlijk. Sofeer houdt zich met dit probleem overigens wel bezig, want die Engelse omzettingen komen ook in Nederland wonenden best vaak tegen.

Waarom zouden we dan toch aandacht schenken aan Sofeer? Dat doen we niet alleen omdat de meningen nu eenmaal verschillen over de standaardisatie van de transcriptieregels, maar ook omdat Sofeer in Nederland aardig wortel heeft geschoten en met de nieuwe website, die op 10 augustus 2023 werd gelanceerd, is ondergebracht bij het INT, het Instituut voor de Nederlandse Taal, <<https://>

ivdnt.org>. Daarmee krijgt ook de website Sofeer nu een academische verankering, < <https://sofeer.ivdnt.org>>. De webmaster van de nieuwe site is dr. Hilde Pach, een van de oorspronkelijke auteurs van het Oranje Boekje en de oude versie van website Sofeer uit 2008. Zij studeerde zowel Nederlandse als Hebreeuwse taal- en letterkunde, alsmede Jiddisj. Ze is bekend als vertaler van Israëliische schrijvers. Pach heeft de website opgeschoond van allerlei toevoegingen, die sinds 2008 door goedwillenden waren aangedragen, maar voor haar toch niet allemaal door de beugel konden.

Ze legt de zin van eenduidige transcriptie uit met de woorden, dat “veel incidenteel gebruikte leenwoorden en vreemde woorden niet voorkomen in de officiële spellingwijzer van het Nederlands: het Groene Boekje en de digitale versie daarvan, (zie: woordenlijst.org).” Veel Hebreeuwse en Jiddisje woorden staan daar gewoon niet in, maar ze worden wel gebruikt. Juist bij niet-specialisten of zelfs mensen die deze talen helemaal niet kennen, leveren die woorden spellingsproblemen op. De twee brontalen worden immers

met een ander alfabet geschreven dan het Nederlandse. Vaak hebben de gebruikers van die woorden geen idee wat er staat, laat staan hoe ze het in het Nederlands moeten weergeven. Daarvoor biedt Sofeer de oplossingen.

Met dank aan Hilde Pach.

BB&L
car rental made personal

FASTEST CAR RENTAL SERVICE ON DUTCH AIRPORTS

- Easy pick-up and return
- No nonsense
- Unlimited mileage
- 100% all inclusive

www.bbllcarrental.com

UITSpraak HOGE RAAD LEVERT NEDERLANDERSCHAP OP VOOR NAKOMELINGEN VAN NEDERLANDSE VROUWEN

Mijn naam is Nathan Bram en ik ben de kleinzoon van Meira (Mia) Sivron (Mendelson). Mijn grootmoeder emigreerde in 1948 vanuit Nederland naar Israël en was toen ook in contact met jullie organisatie, de Irgoen Olei Holland. Zij is helaas enige jaren geleden overleden. Ik schrijf nu over haar Nederlandse staatsburgerschap en een recent succesvol juridisch beroep, waar ik u graag over wil informeren.

Mijn moeder, de dochter van Meira, heeft in 2014 het Nederlandse staatsburgerschap aangevraagd op basis van haar Nederlandse moeder. Helaas wees het Nederlandse ministerie (IND) dit af met het argument, dat mijn grootmoeder geen Nederlands staatsburger meer was op het moment dat mijn moeder werd geboren (de belangrijkste voorwaarde om in aanmerking te komen).

Het ministerie gebruikte als argument, dat mijn grootmoeder haar Nederlandse staatsburgerschap had verloren, toen ze in het huwelijk trad met mijn grootvader, een Israëliisch staatsburger op dat moment. Omdat mijn moeder werd geboren na het sluiten van dat huwelijk, werd zij niet geboren uit een Nederlands staatsburger, aangezien mijn grootmoeder op dat moment alleen nog Israëliër was en niet in aanmerking kwam om zelf Nederlands staatsburger te worden.

Deze beargumentering voor afwijzing van het Nederlands staatsburgerschap is niet alleen tegenover ons gebruikt maar ook in soortgelijke niet succesvolle aanvragen door andere families.

In vervolg op deze beslissing hebben wij een lange juridische procedure tegen de Nederlandse regering aangespannen met het argument, dat hun beslissing onjuist is. Volgens onze argumentatie, dwz die van onze familie en juristen, had mijn grootmoeder haar Nederlandse staatsburgerschap niet verloren, aangezien zij op het moment dat zij in het huwelijk trad zowel het Israëliische als het Nederlandse staatsburgerschap bezat. Zij verkreeg dus niet het Israëliische staatsburgerschap door met mijn grootvader te trouwen en verloor dan ook niet haar Nederlandse staatsburgerschap om die reden.

De procedure nam acht jaar in beslag en legde de hele weg af tot aan de Hoge Raad in Nederland.

Het is nogal een unieke situatie, dat een Nederlandse vrouw in die tijd (1955) dubbel staatsburgerschap bezat, maar in het geval van Nederlands-Israëliische vrouwen kwam dit vaker voor. Zij ontvingen het Israëliische staatsburgerschap op basis van hun Aliya in de eerste jaren van het bestaan van de Staat Israël en mochten hun Nederlandse staatsburgerschap daarnaast houden.

De Hoge Raad besliste in ons voordeel en ging akkoord met onze argumentatie, dat mijn grootmoeder haar Nederlandse staatsburgerschap niet had verloren door met mijn grootvader te trouwen. Dit betekent dat mijn moeder nu voor het Nederlandse staatsburgerschap in aanmerking komt en haar zoon (ikzelf) evenzo!

Ik beschrijf dit omdat deze opmerkelijke uitspraak relevant kan zijn voor andere afstammelingen van voormalig Nederlandse vrouwen in Israël aan wie ook het dubbele staatsburgerschap is ontzegd. Tijdens onze juridische inspanningen hebben wij een 'vrijheid van informatie' verzoek van de IND verzocht en ons werd verteld dat er de afgelopen tien jaren dozijnen meer gevallen in Israël waren aan wie het staatsburgerschap is geweigerd op dezelfde gronden als bij ons.

Ik hoop op deze manier die individuen en families te bereiken om hen te informeren over het onrecht dat hen is aangedaan en over de mogelijkheid hun recht op dubbel staatsburgerschap te herstellen. Ik wil anderen graag informeren en indien gewenst kan dat ook in het Engels of het Hebreeuws. Mijn persoonlijke mailadres is verkrijgbaar via de Aleh: alehioh@gmail.com

Hier is de link naar de uitspraak van de Hoge Raad.

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:HR:2023:1163&showbutton=true&idx=6>

Ik wil van deze gelegenheid ook gebruik maken om door te geven welk advocatenkantoor ons heeft bijgestaan in Nederland. Het gaat om Everaert Advocaten – in het bijzonder hun juristen Mirjam den Besten and Hermie de Voer, die zich voor ons zeer hebben ingezet en over grote expertise beschikken betreffende dit onderwerp.

<https://www.everaert.nl/en/home/>

Nathan Bram

Nieuws uit

JOODS NEDERLAND

Door Harry Polak

Het nieuws in deze rubriek is vooral gebaseerd op berichten gepubliceerd op Jonet.nl, maar ook in andere Nederlandse media. Deze aflevering bestrijkt de periode van begin augustus tot ongeveer eind november 2023.

Oorlog met Hamas en de media

De oorlog die Hamas op 7 oktober met Israël op ongekend wrede wijze ontketende, heeft ook voor de Joodse gemeenschap in Nederland grote gevolgen. Er vinden tal van pro-Palestijnse demonstraties plaats, waarbij de sympathie voor Hamas niet onder stoelen of banken wordt gestoken en Israëlhaat niet van de lucht is. Pers en andere media (o.a. NOS, RTL) zijn doorgaans negatief over het Israëlische optreden in Gaza. Zij nemen niet zelden tamelijk kritiekloos berichten van Hamas over ('bombardement op ziekenhuis door Israël'), terwijl de berichtgeving uit Israël regelmatig met wantrouwen wordt bekeken (waren er echt onthoofdingen, waar zijn de tunnels e.d.). NRC en Trouw spannen in dit opzicht de kroon naar de mening van schrijver dezes. Uitzondering vormt De Telegraaf en de rechtse website Geen Stijl. Columnisten zoals Theodoor Holman (Het Parool), Elma Drayer (Volkskrant), Ronald Plasterk (Telegraaf) en Ephimenco (Trouw) nemen het gelukkig voor Israël op.

Anti-Joodse dreiging

Joodse scholen gingen tijdelijk kort dicht uit oogpunt van veiligheid. Joodse leerlingen op niet-Joodse scholen zagen zich gedwongen van school te wisselen, omdat ze werden gepest vanwege de Gazaoorlog. Nederlands-

Joodse en Israëlische studenten op universiteiten werden geconfronteerd met een uiterst vijandige atmosfeer jegens hen vanwege de oorlog met Hamas. Er was een incident tijdens een diploma-uitreiking op de Universiteit van Amsterdam, waarbij een Palestijnse student ondersteund door andere aanwezigen de gelegenheid aangreep om zich sterk negatief over Israël uit te laten. Daarbij werd niet ingegrepen, hoewel dit niet paste bij dit type bijeenkomst.

Vanwege de negatieve houding ten opzichte van Israël en Joden buiten de Joodse staat – het onderscheid wordt steeds minder gemaakt – werden diverse manifestaties afgelast. Plaatsing van Stolpersteine, een Kristallnachtgedenking in Groningen of een lezing over Vrijheid en genocide in kamp Westerbork, gingen niet door" omdat de veiligheid niet kan worden gegarandeerd," zo stelde men. Door het CIDI werd een stijging van 800% antisemitische uitingen geconstateerd.

Vlaggengedoe

Direct na de afschuwelijke gebeurtenissen op 7 oktober was er een bizarre discussie of de Israëlische vlag kon worden opgehangen aan stadhuizen uit medeleven met de Israëlische slachtoffers. Amsterdam ging ertoe over, zij het kort, Amstelveen en Urk deden het eveneens. De andere drie grote steden Rotterdam, Den Haag en Utrecht

deden het niet. In het geval van Oekraïne was er geen discussie over het laten wapperen van de Oekraïense vlag. Ook na de grote terroristische aanslagen in diverse Europese landen werden vlaggen van die landen zonder discussie opgehangen.

Johan Derksen

In het veel bekeken tv-programma Vandaag Inside zei voetbaljournalist Johan Derksen vlak na de nietsontziende aanval van Hamas op 7 oktober dat “de Joden er ook wel een beetje om gevraagd hebben” (hij zei “Joden”, niet “Israëli’s”), wat daarna de toon zette van de vele verhitte discussies over het Palestijns-Israëlijs conflict.

Tal van pro-Israël manifestaties

Direct na Zwarte Sjabbat organiseerde de gezamenlijke Joodse gemeenschap een solidariteitsbijeenkomst in het Joods Cultureel Centrum te Amsterdam. Er waren veel politici aanwezig en bekende sprekers, zoals minister van Justitie Yesilgöz en de Israëlijsche ambassadeur Modi Ephraim. Ter financiële ondersteuning zetten Maccabi, Joods Nationaal Fonds en de Collectieve Israël Actie inzamelingsacties op, waarbij al heel veel geld is

binnengehaald voor de getroffen en diverse andere daarmee samenhangende doelen in Israël.

Op de Dam vond op 12 oktober onder de titel ‘Samen voor Israël’ een door duizenden bezochte demonstratie plaats ter ondersteuning van Israël in de oorlog tegen Hamas. De na afloop achtergelaten bloemen in de vorm van een Davidsster werd bespuugd door Davidster werden bespuugd door moslimjongeren onder het uitroepen van de kreet “Allahoe akbar”.

Ook is er op 18 november een Vrijheidsvloot door de Amsterdamse grachten georganiseerd voor de door Hamas gekidnapten. Ondanks het zeer slechte weer waren er honderden mensen met Israëlijsche vlaggen aanwezig die na afloop naar toespraken luisterden. Eveneens was present Eyal Waldmann, wiens dochter op 7 oktober werd vermoord. Niettemin blijft hij zich ijveren voor een vreedzame oplossing.

Voor hetzelfde doel werden er op 27 oktober op het Museumplein lege buggies met afbeeldingen van jonge gegijzelden geplaatst. Dit was op touw gezet door Israëli’s in Nederland. In Nederland woonachtige Israëlijsche

Demonstratie op de dam in Amsterdam

Abraham Tuschinski: 'niets is onmogelijk!'

familieleden van gekidnapten hadden een ontmoeting met premier Rutte. Het koninklijk paar had een gesprek met Nederlandse burgers over de wijze waarop de Gaza-oorlog ingreep op hun levens in Nederland. Voorzitter Chanan Hertzberger van het Centraal Joods Overleg was daarbij aanwezig. Er zat ook een jongeman met een Palestijnse sjaal om aan tafel.

Het CIDI plaatste afbeeldingen van gegijzelden op grote billboards langs de snelwegen.

Verkiezingsstrijd en PVV

De vele fanatieke pro-Palestijnse demonstraties in stationshallen en op andere openbare plaatsen zouden volgens diverse commentaren de PVV van Wilders mede een forse verkiezingswinst hebben bezorgd. Bij de grote klimaatdemonstratie werd getracht een link te leggen met Gaza, doch dat pikte een groot deel van het publiek niet.

Mensen zijn bang geworden voor de door hen gevreesde 'overname' door nieuwe groepen in de samenleving (waarbij vooral gedacht wordt aan moslims) én links dat het voor hen opneemt. De PVV is zeer pro-Israël, doch niet per se pro-Joods gezien de eerdere negatieve houding over de sjechieten. Dat was ronduit bedreigend voor met name de orthodoxe gemeenschap.

Cultuur

Abraham Tuschinski, beroemd door zijn Amsterdamse filmpaleis, begon ooit in Rotterdam als bioscoopexploitant. Hij heeft daar nu een gedenkteken in de vorm van een filmblik met daarop zijn lijfspraak: 'Niets is onmogelijk'. Recent is de Nederlandse vertaling uitgekomen van het een-na-laatste boek, 'De enige dochter' van de vorig jaar overleden Israëlische schrijver A.B. Yehoshua. Historicus Marc van Berkel is – met steun van het Centraal Joods Overleg – als eerste benoemd op de nieuw ingestelde

Het Joods monument in Hoogeveen

leerstoel Holocaust-educatie. De leerstoel is verbonden aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Monumenten

Hoogeveen heeft 30.000 euro vrijgemaakt voor herstel aan het Joods Monument aldaar. Ook Alkmaar heeft nu na jaren vertraging zijn Namenmonument. In maart 2024 wordt het Holocaustmuseum in Amsterdam geopend. Het staat tegenover de Hollandse Schouwburg.

Kristallnachtherdenking

Op 9 november vond in een overvolle Portugese synagoge de jaarlijkse Kristallnacht-herdenking plaats. Eén van de sprekers was de demissionaire minister van Financiën Kaag. Tegen haar komst – op uitnodiging van het Centraal Joods

Overleg – was veel weerstand, onder andere vanwege haar Palestijnse echtgenoot die plaatsvervangend minister was in het kabinet van Arafat. Ook subsidiëring van Palestijnse organisaties die betrokken (zouden) zijn bij terreur wordt tegen haar aangevoerd. De bijeenkomst verliep waardig.

Incidenten

Een kleine greep uit de vele incidenten die ongetwijfeld mede te maken hebben met de Gazaoorlog. In Lekkerkerk werden Joodse graven vernield. Veel ophef was er over een antisemitisch bericht aan kookjournalist Jigal Krant van een NRC-collega met o.a. teksten als: “Je recepten uit Tel Aviv zal ik verbranden en verdoemen.” Tegen het Instagram-account van het Marokkaans-Nederlandse CestMocro dat een miljoen volgers heeft en dat bol staat

van de antisemitische dreigingen (zoals “Elke kk jood, ook uit Nederland, moet aangepakt worden”) is door het CIDI aangifte gedaan. Het CIDI maakte voorts bekend dat de website en het telefoonverkeer bedolven worden onder de cyberaanvallen.

Nasleep van de Sjoa

De gemeenteraad van Assen heeft zijn diepe spijt betuigd over het aan hun lot overlaten van Assense Joden in de oorlog. Ook na de oorlog werden de weinige Joden die terugkeerden kil behandeld. De burgemeester vorderde na de oorlog een huis van een Joodse onderduiker. Ook gemeenten in de Zaanstreek behandelden na de oorlog teruggekeerde Joden bijzonder hardvochtig, zo bleek uit een onderzoek daarnaar. En in de oorlog werkten de Zaanse gemeenten gedwee mee aan de anti-Joodse maatregelen van de nazi's.

Overleden

Op 13 september overleed rabbijn Ies Vorst (85). Hij was een door velen gewaardeerde orthodoxe rabbijn, actief voor Tikwatenoë en open voor iedereen. Hij wist het Jodendom voor velen toegankelijk te maken. Volkomen onverwacht stierf op 31 augustus dr. Leo Mock. Hij werd slechts 55 jaar. Mock was iemand met veel Joodse kennis op rabbijns niveau. Hij had in Israel aan bekende Jesjiwot gestudeerd, was orthodox Joods opgevoed en in Nederland was hij als universitair docent verbonden aan de Universiteit van Tilburg. Daarnaast was hij zeer open en actief in de interreligieuze dialoog. Hij bewoog zich in orthodox en liberaal Joodse kringen en tevens in de niet-Joodse wereld. Eveneens op 31 augustus kwam Clair Polak (67) te overlijden. Zij was al geruime ernstig ziek. Als journalist was zij een bekend gezicht op televisie. Haar kritische aanpak en gedegen voorbereiding werden geroemd.

de jaarlijkse Kristallnacht-herdenking in de Portugese synagoge

WIE IS WIE?

Parlementair bezoek uit Nederland 1956

Yona Hatsor ontving in januari 1956 een parlementaire commissie uit Nederland. Hij was toen 'Katsin Haknesset'. Zijn zoon Itamar houdt zich bezig met het archief en stuurde enkele foto's naar de IOH met het doel personen te identificeren. Graag ontvangen wij reacties van lezers van Aleh. alehioh@gmail.com

ZOEKTOCHT NAAR FAMILIE/NABESTAANDEN

De Gemeenteraad van Zevenaar heeft al geruime tijd geleden unaniem besloten, dat er voor de tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoorde Zevenaarse Joodse medeburgers STOLPERSTEINE zullen worden gelegd ter herdenking van deze omgebrachte mensen.

Het betreft 32 Joodse mensen. Het grootste deel van hen heeft zich in april 1943 onvrijwillig gemeld in Vught. Een aantal is tijdens een razzia in oktober 1942 in Zevenaar opgepakt. Géén van deze 32 medeburgers heeft de Holocaust overleefd.

Met deze foto van Stichting Herdenking Jodenvervolgning Leiden heeft u een beeld van STOLPERSTEINE.

Het is belangrijk dat overlevenden en/of hun nazaten toestemming geven om een STOLPERSTEIN te plaatsen voor hun vermoorde familieleden. Het opsporen van overlevenden en nazaten gaat moeizaam. Daarom deze oproep aan u.

Bent u of kent u familieleden of nabestaanden van de vermoorde Joodse mensen uit Zevenaar, wilt u dan s.v.p. contact met mij opnemen. Voor namen, adressen en datums verwijs ik u naar het bijgevoegde overzicht.

Bij voorbaat mijn dank,

Willem Franck

(doe sinds 2013 onderzoek naar de Joodse gemeenschap van Zevenaar daarbij gesteund door een aantal collega leden van de Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar CVZ)

Willem de Zwijgerlaan 21

6904 CB Zevenaar

+ 31 (0)6-53546468

wtgfranck@gmail.com

U kunt rekenen op vertrouwelijke behandeling van de door u verstrekte informatie.

Verdere verspreiding van dit bericht en de bijlage wordt zeer op prijs gesteld.

NAMENLIJST ZOEKTOCHT NAAR FAMILIE/NABESTAANDEN

<u>Nr.</u>	<u>Naam:</u>	<u>Oud/nieuw adres:</u>	<u>Geboren:</u>	<u>Vermoord:</u>
1	Emile Gans	Arnhemscheweg B260/68	Zevenaar, 30 mei 1881	Sobibor, 21 mei 1943
2	Sibilla Gans - Weinhuisen	Arnhemscheweg B260/68	Gulpen, 31 oktober 1892	Sobibor, 21 mei 1943
3	Henry Leopold Gans	Arnhemscheweg B260/68	Zevenaar, 9 mei 1919	Sobibor, 9 juli 1943
4	Levie (Leopold David) Gans	Arnhemscheweg B274/11	Zevenaar, 9 september 1879	Sobibor, 14 mei 1943
5	Berta Gans - van Oosten	Arnhemscheweg B274/11	Assen, 13 maart 1881	Sobibor, 14 mei 1943
6	Billa Gans	Arnhemscheweg B274/11	Zevenaar, 15 november 1877	Sobibor, 14 mei 1943
7	Joseph Gans	Arnhemscheweg B274/11	Zevenaar, 21 juni 1881	Sobibor, 14 mei 1943
8	David Northeimer	Didamschestraat A297/16	Zevenaar, 30 november 1888	Sobibor, 28 mei 1943
9	Dina Northeimer	Didamschestraat A297/16	Zevenaar, 8 februari 1886	Sobibor, 14 mei 1943
10	Philip Northeimer	Didamschestraat A297/16	Zevenaar, 28 augustus 1883	Auschwitz, 22 oktober 1942
11	Leo Jacob Gans	Doelenstraat A152/Markt 61	Zevenaar, 26 april 1889	Auschwitz, 12 oktober 1942
12	Regina Gans - Andriess	Doelenstraat A152/Markt 61	Veghel, 18 mei 1902	Auschwitz, 12 oktober 1942
13	Elisabeth "Liesje" Gans	Doelenstraat A152/Markt 61	Zevenaar, 19 augustus 1926	Auschwitz, 12 oktober 1942
14	Harry Jacob "Hansje" Gans	Doelenstraat A152/Markt 61	Zevenaar, 6 oktober 1930	Auschwitz, 12 oktober 1942
15	Sallie Gans	Doelenstraat A271/4	Zevenaar, 14 april 1885	Sobibor, 14 mei 1943
16	Saartje Gans - Hijmans	Doelenstraat A271/4	Bergh, 18 september 1887	Sobibor, 14 mei 1943
17	Hugo Rudolf Gans	Doelenstraat A271/4	Zevenaar, 5 maart 1929	Dorohucz, 30 november 1943
18	Jacob Gans	Doelenstraat A271/4	Zevenaar, 19 februari 1926	Sobibor, 9 juli 1943
19	Leopold Gans	Grietschestraat A72/(7);verwoest*	Zevenaar, 27 februari 1883	Auschwitz, 12 oktober 1942
20	Rosa "Rosie" Gans - Kaufmann	Grietschestraat A72/(7);verwoest*	Bingen (D), 19 december 1899	Auschwitz, 12 oktober 1942
21	Sophie Selma Gans	Grietschestraat A72/(7);verwoest*	Zevenaar, 30 november 1925	Auschwitz, 12 oktober 1942
22	Hilde Frieda Gans	Grietschestraat A72/(7);verwoest*	Zevenaar, 10 juli 1928	Auschwitz, 12 oktober 1942
23	David Rosenberg	Doesburgscheweg A91/(54)*	Zevenaar, 17 oktober 1881	Sobibor, 14 mei 1943
24	Julia Rosenberg - van Gelder	Doesburgscheweg A91/(54)*	Winterswijk, 11 mei 1894	Sobibor, 14 mei 1943
25	Louis David "Wieke" Rosenberg	Doesburgscheweg A91/(54)*	Zevenaar, 10 september 1918	Sobibor, 9 juli 1943
26	Alida Esther "Alie" Rosenberg	Doesburgscheweg A91/(54)*	Zevenaar, 23 maart 1920	Sobibor, 9 juli 1943
27	Joseph David "Jopie" Rosenberg	Doesburgscheweg A91/(54)*	Zevenaar, 27 mei 1931	Sobibor, 14 mei 1943
28	Herman Gans	Grietschestraat A177; verwoest*	Zevenaar, 29 juni 1872	Sobibor, 14 mei 1943
29	David Leopold Herman Gans	Grietschestraat A177; verwoest*	Zevenaar, 20 augustus 1905	Sobibor, 9 juli 1943
30	Abraham Gerzon Gans	Grietschestraat A177; verwoest*	Zevenaar, 26 oktober 1906	Sobibor, 9 juli 1943
31	Esther Goud - van der Hoeden	Grietschestraat A191/(13)*	Nabestaande is bekend en er is contact mee.	
32	Bertha "Betsy" Gans	Marktstraat A172/(6); verwoest*	Zevenaar, 7 augustus 1889	Auschwitz, 12 oktober 1942

* Pand bestaat niet meer. Exacte locatie wordt door "Kadaster-mannen" van CVZ vastgesteld.

IOH KANTOOR

tel: 03-5625611
fax: 03-5625575
IOHolland.office@gmail.com
www.ioh.co.il
www.facebook.com/
IrgoenOleiHolland
POB 872
5510801 Kiryat Ono

LEDEN VAN HET HOOFDBESTUUR

Marion Levkovits-Bamberger
Voorzitter (Dagelijks Bestuur)
MarionVoorzitter@gmail.com

Yvonne Ben-Hador
Afd. Netanya/Sharon
yb0712@gmail.com

Marc Boas
marcboas@partner.net.il

Shraga Evers
sb.evers@hotmail.com

James Loewenstein
Afd. Jeruzalem
jloew@bezeqint.net

Janny Rami
Afd. Haifa/Noorden
janny.rami@gmail.com

Malka Shamir-de Leeuw
Afd. Be'er Sheva/Zuiden
elsje@netvision.net.il

Avraham (Albert) de Vries
Afd. Tel Aviv
devriesa@zahav.net.il

AFDELINGEN

JERUZALEM
iohjerusalem@gmail.com
Voorzitter: **James Loewenstein**
Penningmeester:

Mieke Waterman-Daniels
mirjammieke.daniels@mail.huji.ac.il
Secretaris: **Dini Goldschmidt**
Tel: 050-6748552
Facebook: Irgoen Olei Holland
Jeruzalem

HAIFA en het NOORDEN

iohhaifa@gmail.com
Voorzitter: **Helen Raz**
Tel: 054-7680877

NETANYA-SHARON

Voorzitter: **Yvonne Ben-Hador**
tel: 09-7748007 yb0712@gmail.com
Penningmeester: **Henry Velleman**
tel: 09-7444082
henryve31@gmail.com
Secretariaat: **Rudie Kleerkoper**
tel: 09-8857987
netanya.sharon2@gmail.com

TEL AVIV

Voorzitter:
Avraham (Albert) de Vries
Tel: 054-4559853
devriesa@zahav.net.il

BE'ER SHEVA

voorzitter: **David de Leeuw**
tel: 054-4260792

OUDERHUIZEN

BETH JULIANA
David Raziel 22 | 4681222 Herzliya
tel: 09-9704646 fax: 09-9576529
office@beth-juliana.co.il
www.beth-juliana.co.il

BETH JOLES

Kikar Harakafot 1 | 3474901 Haifa
tel: 077-7374100 fax: 04-8372891
joles@joles.co.il | www.joles.co.il

SOCIALE ZORG

NINI CZOPP
Landelijke sociale zorg voor
Nederlandse Shoa overlevenden
en hun partners
tel: 09-9794146 | fax: 077-470209
Galit@nini.org.il
www.nini.org.il
Postadres: PO Box 8112; 4918002
Petach Tikva

FONDSEN

KEREN MEJOCHEDET
tel: 03-5625611
IOHolland.office@gmail.com

JAD DAVIDS

POB 5207 | 4615102 Herzliya
tel: 054-7600043
davidsfonds60@gmail.com
www.jad-davids.com

NEDERLANDSE OVERHEID

AMBASSADE
Beit Oz, 13e verdieping
Abba Hillel 14, Ramat Gan
POB 1967, 5211802 Ramat Gan
tel: 03-7540777 | fax: 03-7540751
tel@minbuza.nl

CONSULATEN

Haifa
Ma'abarot St. 6, 3446125 Haifa
tel: 04-8111707
coholaw@netvision.net.il

Eilat

POB 1099 8811001 Eilat
tel: 08-6335466, 08-6315666

VenO - WUV

Bezoekadressen op afspraak:
Nederlandse Ambassade – afd.
VenO Abba Hillel 14 (13e etage)
Ramat Gan
Tel: 03-7540741

Andere spreekuren:

Beth Joles Haifa - 077-7374100
Beth Juliana Herzliya - 09-9704646
Jeruzalem - 03-7540741
tel-veno@minbuza.nl

IOH-leden in de VenO Clientenraad

Rob Coopman
David Eisenmann 08-9761618
Barend Elburg
Elly Maoz-Drukker 09-8998367
Chanoch Mogendorff 052-3990636
Malka Shamir-de Leeuw
052-2700665
Loeki Themans
Ruth Vleeschouwer

OVERIGE ORGANISATIES

AKEVOTH

De genealogische website is nog
te bereiken via:
www.dutchjewry.org

ELAH - Psycho-sociale begeleiding

Yigal Allon 157/941
6744365 Tel Aviv
tel: 03-6910921 fax: 03-6951574
elah@elah.org.il www.elah.org.il

SNBN - Stichting Nederlanders Buiten Nederland

Vertegenwoordigers Israel:
chayabrasz@gmail.com
Marina de Leeuw,
marinaSNBN@gmail.com
harrypolak@gmail.com
www.
nederlandersbuitennederland.nl

**Stichting GOED -
Grenzeloos Onder Een Dak**
Voor Nederlanders in het
buitenland
www.stichtinggoed.nl/goed

FACEBOOK -groepen

IOH ארגון עולי הולנד
Irgoen Olei Holland Jeruzalem
Dutch Forum Israel
Dutch Jerusalem
Nederlandse vrouwen in Israel
Embassy of the Kingdom of the
Netherlands in Israel

HOI-emailgroep

Vrije discussie tussen leden
onderling.
Geef je op bij:
daviddeleeuw@gmail.com

IOH-mail

https://groups.google.com/u/1/g/
ioh-mail
Sinds 2006 stuurt de IOH via de
IOH-mail mededelingen door voor
de Nederlandse gemeenschap in
Israel.